

LUNDS
UNIVERSITET
Socialhögskolan

Hjälper eller stjälper socialsekreterares inställningar till samverkan med polis det praktiska samarbetet?

En kvantitativ studie om socialsekreterares utmaningar, attityder
och tillfredsställelse i samverkan med polis
avseende barn och unga i gängkriminalitet

Elsa Dahlgren & Emilia Glanz

Kandidatuppsats (SOPB63)

HT23

Handledare: Henriette Frees Esholdt

Abstract

Authors: Elsa Dahlgren & Emilia Glanz

Title: Do social workers' attitudes towards collaboration with the police help or hinder practical cooperation?

Supervisor: Henriette Frees Esholdt

Assessor: Malin Arvidson

Gang crime, firearm violence, and the recruitment of children and youth have become increasingly visible in Sweden. Given the awareness of the negative impact of gang crime on society, it is of the utmost importance to address the issues it entails. This study examines social workers' attitudes towards police collaboration regarding children and young people involved in gang crime. The purpose of this study was to investigate, through a quantitative method, whether various factors influence social workers' attitudes toward police efforts in collaboration. These factors include obstacles, short or long work experience, and experiences of collaboration. What we found was a correlation between experiences and attitudes, reflecting the perception that the previous studies have demonstrated. Furthermore, we found that different types of obstacles in collaboration and the length of work experience affect social workers' attitudes in various ways. The results showed that the more positive experiences social workers had, the better their attitudes were. The most common obstacles, such as "confidentiality" and "resource shortages", did not affect attitudes negatively. What we also found was that those who chose "different problem perception" as an obstacle were more likely to have negative attitudes than those who didn't. Furthermore, the results showed that individuals with long work experience had better attitudes than those with short work experience, which turned out to be the opposite to the implications of our chosen theory and previous research.

Keywords: *social services, police, gang crime, attitudes, collaboration, youth and children*

Förord

Denna resa av uppsatsskrivande har varit utmanande, lärorikt och nöjsamt. Det har speciellt varit givande att få djupdyka i ett valfritt ämne som vi båda brinner för. Vi vill framförallt tacka varandra för vårt engagemang och goda samarbete som resulterade i en tillfredsställande uppsats.

Vi vill även framföra ett stort tack till de nyckelpersoner från Helsingborg och Malmö stad och de respondenter som valde att besvara vår enkät. Ni har gjort det möjligt för oss att genomföra studien och att undersöka ett spännande samt viktigt forskningsämne. Vi vill även uttrycka vår tacksamhet till Henriette Frees Esholdt och Lisa Wallander som lärde oss att omvandla vårt kvalitativa tankesätt till ett kvantitativt.

Vi vill lyfta vår eviga tacksamhet till Socialhögskolan på Lund universitet för de extra workshops i kvantitativ metod. Dessa har bidragit med den kunskap vi idag har om statistik och kvantitativa analysmetoder.

Elsa Dahlgren och Emilia Glanz

Lund, Januari 2024

Innehållsförteckning

Förord	3
Innehållsförteckning	4
1 Introduktion	6
1.1 Syfte och frågeställningar	8
1.2 Disposition	9
1.3 Arbetsfördelning	9
2 Kunskapsläget	11
2.1 Gängkriminalitet i Sverige - en bakgrund	11
2.1.1 Barn och unga i gängen	11
2.2 Tidigare forskning	12
2.2.1 Samverkan mellan organisationer	12
2.2.2 Samverkan i arbetet med barn och unga involverade i gängkriminalitet	14
2.2.3 Socialtjänstens attityder och erfarenheter av samverkan med polis	14
2.3 Sammanfattning av tidigare forskning	15
3 Teori	17
3.1 Professionsperspektiv	18
3.2 Organisationsteori	18
3.2.1 Organisationskultur	18
3.3 Samverkansteori	19
3.3.1 Kunskap	20
4 Metod	21
4.1 Val av metod: Enkätundersökning	21
4.2 Urval	22
4.3 Enkätkonstruktion	22
4.3.1 Operationalisering	24
4.3.2 Internt bortfall	25
4.4 Datainsamling	26
4.5 Bortfall och svarsfrekvens	27
4.6 Kodning och bearbetning av data	28
4.7 Olika statistiska analyser	30
4.7.1 Univariat analys	30
4.7.2 Bivariat analys: Enkel regressionsanalys och medelvärdesanalys	30
4.8 Respondenternas bakgrundsinformation	32
4.9 Metodens tillförlitlighet	34
4.9.1 Reliabilitet	34
4.9.2 Validitet	36
4.10 Etiska överväganden	37

5 Resultat	39
5.1 Finns det ett samband mellan attityder och upplevelser av samverkan?	39
5.2 Vilka hinder är mest förekommande i samverkan med polisen?	41
5.3 Påverkar de mest förekommande hindren i samverkan attityder till samverkan?	43
5.3.1 Olik problembild och okunskap	44
5.3.2 Sekretess och resursbrist	45
5.4 Påverkar lång eller kort arbetslivserfarenhet inom socialtjänsten attityder till samverkan med polis ?	46
6 Avslutande diskussion	48
6.1 Resultatsammanfattning	48
6.2 Slutsatser	49
6.3 Metoddiskussion	49
6.3 Vidare forskning	50
Referenslista	52

1 Introduktion

Gångbrottsligheten i Sverige har under de senaste decennier ökat och utgör ett större hot för det svenska samhället idag. Brotten har även blivit allt grövre och bidragit till att fler fallit offer för gängkriminalitet. Dödligt våld i kriminella miljöer har ökat kraftigt i Sverige enligt Brottsförebyggande rådets nya rapporter (Brottsförebyggande rådet 2022, 2023). Det har även påvisats att skjutvapenbrott blivit allt vanligare då en fjärdedel av alla fall har innefattat skjutvapen (Brottsförebyggande rådet 2023). Det dödliga skjutvapenvåldet och sprängningar anses vara de kriminella nätverkens allvarligaste och mest våldsamma uttryck (Brottsförebyggande rådet 2022). Detta kan i hög grad kopplas till konflikter i kriminella miljöer (Jönsson och Nilsson, 2019). Ökningen av fenomenet är oroväckande och resulterar i att individer i Sverige kommer till skada, både civila och de gängkriminella. Skjutvapenvåldet förekommer mest i storstädernas socioekonomiska utsatta områden. Det är i dessa utsatta områden där barn och unga har en ökad risk att rekryteras in i gängen (Polismyndigheten 2023).

Gängkriminalitetens uppsving och ökningen av det dödliga våldet med skjutvapen har fått hela Sverige att reagera. Inom den politiska sfären har detta problem debatterats flitigt och är något som utgjorde en stor del av slutdebatterna den senaste valperioden. Det finns en press på regering och politiker att finna lösningen på den organiserade brottslighet som utvecklats i Sverige. Därför krävs det att regeringen har kunskap om ämnet i fråga för att kunna motverka våldet. Dock är organiserad brottslighet ett svårt ämne att forska om då det inte finns en samlad definition av fenomenet. Det finns mer än 200 olika definitioner vilket gör begreppet organiserad brottslighet till en abstraktion av olika kriminella samarbeten (Rostami 2020). Det krävs mer forskning om organiserad brottslighet för att konkretisera begreppet, vilket behövs för allt arbete riktat mot denna typ av kriminalitet.

Cirka 1000 barn och unga bedöms rekryteras till kriminella miljöer varje år (Polismyndigheten, 2023). Den senaste utvecklingen visar att allt fler barn och unga involveras i gängkriminalitet och att barnens ålder blir allt yngre (SOU 2022:67). Barnkonventionen (2018) belyser vikten av att alla barn ska ha rätt till skäliga levnadsvillkor och ha rätt till skydd mot våld. Barn och unga som involveras i gängkriminalitet kan bli utnyttjade och utsatta för våld. Arbetet kring barn och unga som involveras i gängkriminalitet

är därav extra viktigt. Socialstyrelsen (2020) menar att när det kommer till barn och unga som begår brott ska socialtjänstens uppgift vara att tillgodose barnens individuella behov med utgångspunkt i barnets bästa. Detta gäller oavsett vilka ingripanden som blir aktuella från polisens sida (Socialstyrelsen 2020).

Ett effektivt brottsförebyggande arbete med barn och unga kräver en fungerande samverkan med olika myndigheter (SOU 2022:67). En god samverkan mellan polis och socialtjänst har gett en positiv påverkan på kvaliteten och effektiviteten i polisens förundersökningar och i socialtjänstens utredningar (Angerbrandt et al. 2021). I SOU 2022:67 beskrivs att socialtjänsten och polisen kan ha olika inställningar till samverkan med varandra. Socialtjänsten menar att polisen sällan orosanmäler barn som misstänks fara illa och kräver att polisens prioritet ska omvärderas (SOU 2022:67). Det finns samtidigt en syn på att socialtjänsten inte prioriterar det förebyggande arbetet mot gängkriminalitet (SOU 2022:67).

Om ett brott begås i ung ålder ökar risken för fortsatt brottslighet. Utvecklingen av gängkriminaliteten i samband med det tillhörande våldet har en stor negativ effekt på samhället och har drabbat människor och aktörer i närsamhället (SOU 2022:67). Barn och unga som involveras i gängkriminalitet är därför ett allvarligt problem på samhällets alla nivåer. Det krävs effektiva insatser mot gängkriminalitet för att kunna reducera risken för att barn och unga försätts i kriminella miljöer (ibid.). Insatser kan bara bli effektiva om de sker i samverkan mellan bland annat socialtjänst och polis. Då våldet kopplat till gängkriminalitet är så pass omfattande i det svenska samhället blir det essentiellt att tillföra mer kunskap om ämnet. I denna studie kommer socialtjänstens attityder och erfarenheter av samverkan med polis gällande involveringen av barn och unga i gängkriminalitet att undersökas. Socialtjänsten utgör en stor del av arbetet med barn och unga och det är därför viktigt att deras samverkan med andra myndigheter är effektiv.

1.1 Syfte och frågeställningar

Med vetskapen om gängkriminalitetens negativa påverkan på samhället samt den ständigt pågående rekryteringen av barn och unga till kriminaliteten är det av största vikt att lyfta den problematik den innefattar. Syftet med denna studie är att genom kvantitativ metod undersöka socialtjänstens attityder och erfarenheter av samverkan med polis gällande barn och unga som involveras i gängkriminalitet. Mer konkret vill vi undersöka om det finns ett samband mellan socialsekreterares attityder och deras upplevelser av samverkan med polis samt vilka faktorer som kan förklara attityder till polisens insatser gällande samverkan. Vår hypotes är att det finns ett samband mellan attityder och upplevelser av samverkan samt att både hinder och lång eller kort arbetslivserfarenhet påverkar socialsekreterarnas attityder.

Följande frågeställningar är centrala i studien:

- Finns det ett samband mellan socialsekreterarnas attityder till och upplevelser av samverkan med polisen gällande barn och unga i gängkriminalitet?
- Vilka hinder anser socialsekreterare är mest förekommande i samverkan med polis gällande barn och unga i gängkriminalitet?
- Påverkar de mest förekommande hindren socialsekreterares attityder till samverkan med polis gällande barn och unga i gängkriminalitet?
- Påverkar lång eller kort arbetslivserfarenhet, som socialsekreterare, deras attityder till samverkan med polis gällande barn och unga i gängkriminalitet?

1.2 Disposition

Uppsatsen består av sex avsnitt som avser olika delar och områden. Nedan följer en kort presentation av för att ge en överblick av uppsatsens disposition.

Avsnitt 1 ger en introduktion till uppsatsen i form av en bakgrundsbeskrivning kring ämnet och en problemformulering. Därefter beskrivs syftet med studien samt de frågeställningar som uppsatsen ämnar undersöka.

Avsnitt 2 redogör för kunskapsläget inom forskningsområdet. Först presenteras en bakgrundsbild av forskningsproblemet och sedan kommer tidigare forskning kring samverkan läggas fram. En diskussion om tidigare forskning och dess relevans för vår studie kommer även att erläggas.

Avsnitt 3 presenterar det teoretiska ramverk som analysen tillämpar. Professionsperspektiv, organisationsteori och samverkansteori kommer att utgöra underlaget för analysen och förklaras i detta avsnitt.

Avsnitt 4 avser uppsatsens val av metod, urval, presentation av respondenterna, tillvägagångssätt, bearbetning av data, metodens tillförlitlighet samt etiska överväganden.

Avsnitt 5 redogör för resultaten av våra analyser. Först presenteras resultaten i form av tabeller och en förklarande text. Därefter jämförs resultatet med tidigare forskning och teori.

Avsnitt 6 diskuterar studiens resultat, och en metoddiskussion läggs fram. Till sist presenteras förslag till fortsatt forskning kring ämnet.

1.3 Arbetsfördelning

Vi har tillsammans konstruerat hela arbetet från idé till färdig uppsats. Vi har dock tagit ansvar för olika delar av uppsatsen. Gemensamt sökte vi artiklar till uppsatsen och utformade enkäten tidigt i arbetsprocessen. Vi delade vi upp arbetet i olika delar att där en av oss fokuserade på arbetet med bearbetning av datan i statistikprogrammet Jamovi medan den andra fokuserade på bearbetning av teori och tidigare forskning. Detta var det bästa sättet för

oss att kunna hantera all forskning och data samtidigt på grund av tidsaspekten men även för att kunna utnyttja våra enskilda kompetenser. Därefter har vi tillsammans gått igenom processen av sammanställning och bearbetning av text, analyser och diskussioner.

2 Kunskapsläget

2.1 Gängkriminalitet i Sverige - en bakgrund

På 1990-talet etablerades de internationella MC-gängen i Sverige och bidrog till att grövre brott begicks och att fler mördades (Rostami 2020). 1990-talets internationella MC-gäng blev en inspiration för gatugängen och detta bidrog till utvecklingen av den internationella organiserade brottsligheten (Rostami 2020). Idag är de flesta aktiva gängen, löst sammansatta ungdomsgäng som utför kriminella handlingar (Rostami 2020). I en studie konstateras att den vanligaste typen av gäng i Sverige är komprimerade gäng som har upp till 50 medlemmar (Rostami m.fl 2012). I dessa gäng är spannet på ålder litet där det bara skiljer sig 10 år mellan den yngsta och den äldsta medlemmen. De flesta medlemmar i dessa komprimerade gäng är ungdomar eller unga vuxna som är av mångsidig kriminell karaktär (Rostami m.fl 2012).

Gäng och organiserad brottslighet är inte unikt för Sverige utan finns överallt i världen. I exempelvis Amerika är statistiken för gängbrottslighet hög med 33.000 aktiva gäng som utför kriminella handlingar (Federal Bureau of Investigation 2023). Sverige är dock överrepresenterat när det kommer till dödligt våld som kan kopplas till gängkriminalitet i jämförelse med andra europeiska länder. I en rapport från Brottsförebyggande rådet (2021) presenteras en ökning av dödligt våld och skjutvapen våld i Sverige sedan 2013 som är avvikande från resten av Europa. Vidare benämns utvecklingen inte innefatta allt dödligt våld utan främst våld som är kopplat till den illegala drogmarknaden och kriminella grupperingar (ibid.). I samma rapport diskuteras varför denna ökning av våldet avgränsar sig just till Sverige vilket det inte verkar finnas ett definitivt svar på.

2.1.1 Barn och unga i gängen

I en studie konstateras att i dagens läge är det 15- och 16 åriga pojkar som är mest aktiva i de kriminella gängen (Hedlund 2021). Dessa pojkar inspireras av de äldre och blir uppmanade att använda vapen. Äldre kan involvera yngre personer i exempelvis narkotikaförsäljning. När de yngre personerna väl börjar sälja narkotika hamnar de i skuld och måste på så sätt fortsätta att vara involverade i kriminaliteten (SOU 2022:67). De kriminella gängen utnyttjar ofta barn och unga då de på grund av sin unga ålder inte kan straffas eller att straffet blir

reducerat (SOU 2022:67, Hedlund 2021). Yngre kräver för det mesta en lägre ersättning och är oftast okända av polis vilket resulterar i att de blir svårare upptäckta. Unga som redan har involverats i gängen och börjat utföra kriminella handlingar kan senare få våldshot mot sig som leder till de måste fortsätta att begå brott. Unga personer kan ta på sig morduppdrag eller andra brott i syfte att visa sig pålitliga, få status eller för att avancera i de kriminella gängen (SOU 2022:67, Hedlund 2021). I vissa fall finns det ingen tydlig rekrytering av barn och unga till gängkriminalitet utan istället växer de upp i områden där den kriminella miljön är synlig. De flesta barn och unga i dessa områden har även vänner som redan har koppling till de kriminella gängen och därav blir de delaktiga i den norm som finns i området (Jönsson & Nilsson 2019)

2.2 Tidigare forskning

Forskningsläget inom samverkan sträcker sig över flera områden som många inte är relevanta för vårt forskningsområde. För att navigera i havet av forskning om samverkan och gängkriminalitet, har artiklar och avhandlingar sökts fram genom nyckelorden som presenteras nedan. Vi har använt oss av sökmotorerna Libris, Swepub, Lubsearch och Google Scholar samt forskares referenshänvisningar för att finna artiklarna som avser detta avsnitt.

Nyckelord: *samverkan, socialt arbete, polis, gängkriminalitet, social work, police, cooperation, gang violence, gang crime, attitudes, obstacles, collaboration*

2.2.1 Samverkan mellan organisationer

Nedan presenteras olika faktorer som påverkar samverkan mellan organisationer. Dessa faktorer är: bristande uppfattningar om varandras verksamheter, tillit och attityder.

2.2.1.1 Bristande uppfattningar om varandras verksamheter

Blomqvist (2012) och Feltmann et al. (2021) menar att organisationer kan hindras i sitt samarbete och samsyn genom att de behöver följa olika lagar och riktlinjer, som exempelvis sekretess. Detta skapar svårigheter i samarbetet tillsammans och frustration mellan organisationerna. Flera studier visar att polis och socialarbetare har en bristande uppfattning

om varandras mål och uppdrag samt att de har olika riktlinjer och förhållningssätt i sitt arbete vilket resulterar i svårigheter vad gäller samverkan (Shin, Paek & Kim, 2022, Feltmann et al. 2021, Westwood 2012). Exempelvis beskrivs socialarbetarna ha ett mer personcentrerat förhållningssätt än poliserna som istället lägger mer fokus i sitt arbete på gruppnivå (Westwood 2012). Poliserna och socialarbetarna har därmed inte en gemensam problembild eller riskbedömning (Westwood 2012).

Även resursbrist kan försvåra samarbetet mellan olika organisationer. Organisationer har olika ekonomiska förutsättningar vilket kan leda till att samverkan kan uppfattas som en arbetsbelastning. Människobehandlande organisationer har ofta en hög arbetsbelastning vilket gör att medarbetarna tvingas prioritera. Detta kan resultera i att samarbete med andra organisationer prioriteras bort (Blomqvist 2012). Även Feltmann et al. (2021) beskriver resursbrist som ett hinder i samverkan. I denna studie sågs brister i kontinuiteten mellan personalen vilket försvårade samarbetet.

2.2.1.2 Tillit

Den största och viktigaste faktorn till en god samverkan är tillit mellan organisationerna. Samverkan fungerar bra om de olika organisationerna litar på varandra samt har en förståelse gentemot varandras kultur, mål och värderingar (Shin, Paek & Kim 2022). Westwood (2012) samt Haugstvedt och Tuastad (2023) påpekar i sina studier att det finns en framstående brist på tillit mellan polis och socialarbetare som påverkar deras samverkan med varandra. I en studie hade polisen inte förtroende för socialarbetarna i deras beslut och bedömningar medan socialarbetarna såg poliserna som auktoritära och ensidiga (Westwood 2012).

2.2.1.3 Attityder

Blomqvist (2012) beskriver att en organisations inställning till samarbete är det som påverkar om medarbetarna upplever samarbetet meningsfullt eller inte. Därmed prioriteras inte samverkan med andra myndigheter i en organisation där det finns en negativ attityd gentemot samarbete. Även Shin, Paek och Kim (2022) menar att en viktig faktor till en välfungerande samverkan mellan organisationer är hur deras inställning och attityd till samarbete är med varandra. En positiv syn på samverkan gör därmed arbetet enklare att utföra organisationerna emellan. Exempelvis värderade socialarbetare och poliser samverkan med varandra olika högt vilket påverkade samarbetet (Shin, Paek och Kim 2022). Feltman et al. (2021) belyser

att relationen mellan socialarbetare och polis är betydelsefull och därför är organisationskultur en viktig faktor för samarbetet. Leonard och Van Scotter (2023) tar även upp vikten av organisationskultur i samverkan mellan polis och socialarbetare. De menar att en medvetenhet om varandras organisationskulturer bidrar till att samarbetet blir effektivt.

2.2.2 Samverkan i arbetet med barn och unga involverade i gängkriminalitet

SSPF är en samverkansform mellan skola, socialtjänst, polis och fritid. Denna form av samverkan innebär att alla parter snabbt kallas in till ett möte om oro för kriminalitet eller drogmissbruk hos en ungdom uppvisas (Söderberg 2016). SSPF bidrar till en möjlighet att snabbt fånga upp barn och ungdomar som är i riskzonen för att utveckla drogmissbruk eller kriminella beteenden. Detta görs genom att aktörer som berör ungdomar samlas och delar information samt kunskap. Denna samverkansform kommer ursprungligen från Danmark och har implementerats i Sverige som ett brottsförebyggande hjälpmedel (ibid.).

För att aktörer ska kunna utbyta information om en specifik ungdom krävs det samtycke från vårdnadshavare eller ungdomen över 18 år för att hantera sekretesslagstiftningen. Sekretessen har av flera forskare nämnts vara ett hinder för att kunna utbyta information och samverkan (se exempelvis: Blomqvist 2012, Hjertstedt m.fl. 2020, Söderberg 2016), men med SSPF blir det möjligt att häva sekretessen för vissa ändamål om samtycke till detta ges. De sekretessbrytande bestämmelser som SSPF bygger på ska göra det lättare för aktörer att utbyta information om en ungdom, men som nämns av Söderberg (2016) har socialtjänsten strängare sekretessregler. Även om socialtjänsten fått större utrymme gällande sekretesslagstiftningen utgör det ändå ett hinder för informationsutbytet i samverkan med polisen (Hjertstedt m.fl. 2020, Söderberg 2016)

2.2.3 Socialtjänstens attityder och erfarenheter av samverkan med polis

I Feltmann et al. (2021) studie menar socialarbetare att det är viktigt att ha en bra relation med polisen för att optimera samverkan. Ett problem som uppstod i samarbetet mellan dem var den ständiga cirkulationen av personal bland poliser och socialarbetare. Detta försvårade samverkan då relationerna inte kunde växa sig starka. Westwood (2012) såväl som Haugstvedt och Tuastad (2023) menar att relationer mellan poliser och socialarbetare kan

vara av komplicerad karaktär. I deras studier beskriver att socialarbetare upplever poliserna som auktoritära och ensidiga. Det fanns även en spänning mellan professionerna. Socialarbetare ville vara mer transparenta mot sina klienter medan polisen ville hålla allt konfidentiellt (Haugstvedt & Tuastad, 2023).

Trots socialarbetares negativa inställningar till poliser menar Shin, Paek och Kim (2022) att socialarbetarna hade en mer positiv inställning till tvärprofessionell samverkan än vad poliser hade. Socialarbetare ansågs även ha större fördel av samverkan än poliser. Enligt Leonard och Van Scooter (2023) kan detta förklaras av att poliser och socialarbetare har olika organisationskulturer. Socialarbetare har en mindre homogen organisationskultur än poliser då de ofta arbetar med olika kunskapsområden tillsammans med socialarbetare från andra avdelningar. Poliser arbetar med andra poliser inom samma kunskapsområde. Vidare menar Leonard och Van Scotter (2023) att polisens organisationskultur är baserad på hierarkiska strukturer likt militärens där de främst fokuserar på kontroll, koordination, effektivitet och stabilitet. Polisens kultur präglas av auktoritet och cynisk attityd med syftet att klara av påfrestningar i deras arbetsmiljö. En stark lojalitet mellan arbetsgrupper är också en stor del av polisens kultur. Socialarbetares organisationskultur beskrivs istället som människocentrerad och baseras på relationer, mentorskap, vårdande och delaktighet. Flexibilitet i arbetsgruppen är en stor del av socialarbetares kultur samt att människan och relationen alltid är i fokus för att underlätta deras arbete. Med detta konstateras det att socialarbetares organisationskultur är nästintill motsatsen till polisernas (Leonard & Van Scotter 2023).

2.3 Sammanfattning av tidigare forskning

Vi har redovisat olika typer av artiklar och avhandlingar som belyser generella hinder i samverkan samt attityders påverkan på samverkan mellan organisationer. Vi presenterar även hur en brottsförebyggande samverkansform med polis, socialtjänst, skola och fritid (SSPF) bedrivs. Vidare beskrivs socialsekreterares tidigare inställningar och upplevelser av samverkan med polisen. En brist i kunskapsläget är tidigare forskning om hur socialsekreterare ser på och upplever samverkan med polisen i arbetet med barn och unga i gängkriminalitet. Vi har fått kunskap om deras inställning och upplevelser av samverkan med polisen generellt i deras samverkan med varandra. Därmed vill vi undersöka hur det ser ut i

arbetet med barn och unga i gängkriminalitet. En annan kunskapslucka vi identifierar är vilka hinder socialsekreterare anser vara mest förekommande i samverkan med polis gällande med barn och unga i gängkriminalitet samt om detta hinder är kopplat till deras attityder. Detta hoppas vi kunna utreda i vår studie. En ytterligare brist i kunskapsläget är om det finns en skillnad mellan socialsekreterarnas attityder beroende på om de har lång eller kort arbetslivserfarenhet inom deras arbete. Sammanfattningsvis har vi hittat och redovisat tidigare forskning på en mer övergripande nivå och saknar en fördjupad och detaljerad kunskap om socialsekreterare i samverkan med polisen gällande arbetet med barn och unga i gängkriminalitet.

3 Teori

Begreppet profession har växt på olika håll i det moderna samhället och undersökts av olika forskare som utvecklats bland annat "strukturfunktionalismen" och "nyweberianismen". Forskarna tenderar trots det att hitta en gemensam aspekt som definierar begreppet profession och att det är hårt knutet till vetenskaplig forskning (Brante 2009). Professionsbegreppet och dess olika definitioner får ofta kritik då det beskrivs som en politisk ideologi istället för en vetenskaplig förklaring (Brante 2009). Organisationsteorin uppkom i början av 1900-talet och utvecklades av bland annat F.W Taylor, Elton Mayo, Henri Fayol och Max Weber. Organisationskultur har intresserat forskare sedan en tid tillbaka men benämningen av begreppet är relativt ny. Under 1980-talet och 1990-talet började begreppet organisationskultur användas flitigt av forskare (Lindkvist, Bakka & Fivelsdal 2014).

Samverkan och dess betydelse för ett effektivt arbete har benämnts i flera böcker och forskning (se; Danermark 2000, Danermark & Kullberg 1999, Lindberg 2009). De senaste decennierna har samverkan mellan organisationer vuxit fram och blivit en nödvändighet i välfärdssamhället (Danermark & Kullberg 1999). Detta grundar sig i det nutida organisationers komplexa natur och specialisering vilket således bidrar till efterfrågan av samverkansprojekt (Danermark & Kullberg 1999, Lindberg 2009). Då fokuset för denna studie är samverkan mellan socialsekreterare och polis krävs en teori eller ett begrepp som förklarar samverkans betydelse för organisationernas arbete. Det begrepp som valts ut från samverkansteorin är "kunskap".

Vår studie syftar till att undersöka attityder och erfarenheter av samverkan mellan myndigheter. Utifrån ett professionsperspektiv vill vi förstå hur professioner agerar med andra. Vi vill använda organisationsteori och begreppet organisationskultur för att förstå hur organisationer och medarbetare i grupp påverkar samverkan med andra myndigheter. Vidare är samverkansteorin relevant för vår analys och tillämpas i utformandet av de frågor som utgör enkätens helhet. Även svarsalternativen i enkäten har influerats av begreppet från samverkansteorin.

3.1 Professionsperspektiv

Studien utgår från ett professionsperspektiv och därmed ligger den på en mesonivå. Begreppet profession är svårt att definiera men ofta knyts begreppet till någon med högre formell utbildning. Därmed beskrivs professioner såsom yrkespersoner som grundar sin inkomst och status på hur de använder sin vetenskapliga kunskap (Brante, 2009). Brante (2009) belyser Goodes perspektiv på strukturfunktionalismen. Inom professionen finns ett gemensamt språk samt att medlemmarna har en känsla av identitet och delar gemensamma värderingar. Professioner skapar även nästa generation genom att socialisera in dem. Genom denna socialisering uppkommer en intern kontroll vilket gör att normerna som skapas inom professionen och organisationen kommer att följas (Brante, 2009).

3.2 Organisationsteori

I organisationer utvecklas grupper på ett naturligt sätt. Inom dessa grupper utvecklas en ordning som kallas organisationskultur (Lindkvist, Bakka & Fivelsdal 2014). Arbetsgrupper har en stor betydelse för organisationen genom dess påverkan på arbetssituationen och arbetsmotivationen (Lindkvist, Bakka & Fivelsdal 2014). Grupper kan fungera både som verktyg och hinder i situationer. Detta då grupper skapar produktionsnormer och bestämmelser för samarbete. De skapar även en kultur i gruppen genom normbildning (Lindkvist, Bakka & Fivelsdal 2014).

3.2.1 Organisationskultur

Normer, värderingar och institutioner är centrala delar i begreppet kultur. Kultur inom en organisation kan liknas vid ett isberg. Över vattenytan finns det som är synligt, exempelvis mål, struktur, färdigheter och resurser. Under vattenytan finns det som är osynligt, exempelvis attityder, värderingar och gruppnormer (Lindkvist, Bakka & Fivelsdal, 2014, Leonard & Van Scotter, 2023). Organisationskultur kan även innebära hur gruppmedlemmarna förväntas förstå och handla i organisationen (Lindkvist, Bakka & Fivelsdal, 2014, Leonard & Van Scotter, 2023) Vidare beskriver Lindkvist, Bakka & Fivelsdal (2014) att organisationskultur påverkas av både interna och externa faktorer.

Exempelvis påverkas den av värderingar i samhället och lokalsamhället samt organisationens historik, storlek och ledarstil. Lindkvist, Bakka och Fivelsdal (2014) belyser att organisationskulturen inte är det enda som påverkar medarbetarna. Alla medarbetare har ett liv utanför sin organisation. De har olika familjer, religioner och politiska åsikter vilket påverkar medarbetarnas inställningar, normer och värderingar.

Leonard och Van Scotter (2023) menar att medarbetare är insocialiserade i kulturen och är på så sätt ofta omedvetna av organisationskulturens effekt på deras beteenden och beslut. Det är vanligt att äldre medarbetare är mer präglade av organisationskulturen än de yngre. Organisationer har oftast en liknande organisationskultur som de har haft i många år och använder sig av liknande strategier och ageranden. Därför kan det vara svårt för de äldre medarbetarna att se förbi organisationens kultur. Man ärver således organisationskulturen av sina medarbetare. Ett exempel som Leonard och Van Scotter (2023) ger är att våldet som polisen utsatte George Floyd med normaliserades av de äldre poliserna i USA. När en yngre polis sedan ifrågasatte våldet ignorerades det direkt.

3.3 Samverkansteori

Samverkan definieras då organisationer som möts och arbetar tillsammans mot ett gemensamt mål (Lindberg 2009, Danermark 2000). Dessa organisationer har oftast skilda utbildningar och är styrda av olika regelverk som kommer samman avseende ett problem eller syfte (Danermark 2000). Det allmänna begreppet samarbete ligger också nära samverkan som definition då det handlar om att människor möts för att stödja och hjälpa andra. Däremot betonar Danermark (2000) skillnaden mellan dessa begrepp. *Samarbete* med andra är något som sker dagligen per automatik och är en naturlig del av vår vardag. *Samverkan* innebär en mer organiserad grupp människor som har olika typer av kompetenser som utför målinriktade handlingar för att lösa problem eller uppfylla specifika syften (ibid.)

Samverkan mellan olika aktörer har blivit en nödvändig arbetsform i dagens välfärdssamhälle och är förutsättning för att aktörerna ska kunna utföra sina förpliktelser (Danermark & Kullberg 1999). Varför samverkan idag är en viktig del i aktörers arbete kan förklaras på olika sätt. Organisationer samverkar dels med anledning av den komplexitet som ett problem

innefattar (Lindberg 2009). En särskild organisation har restriktioner vad gäller att lösa uppgifter som faller utanför dess ram vilket gör att samverkan blir aktuellt. Behöver ett problem angripas på olika plan som inte faller inom ramen för organisationens arbetsuppgifter krävs det att andra organisationer ingriper med nödvändiga insatser (Lindberg 2009). Organisationer samverkar också till stor del av symbolisk karaktär. Detta, menar Lindberg (2009), görs för att kunna möta klientens behov och önskemål och för att organisationen ska framstå som legitim och modern. Nedan beskrivs begreppet "kunskap" som är stor relevans för vår studies analys.

3.3.1 Kunskap

I människobehandlande organisationer samverkar man om och med individer. Detta innebär att man samverkar om människor som både är objekt och subjekt (Danermark 2000). En vanlig källa till konflikt som framställs av samverkan är hur organisationer definierar, förklarar och åtgärdar ett problem (ibid.). När flera organisationer med olika typer av kompetens och utbildning slås samman, blir även sätten att förklara problemen annorlunda. Lagar och regler bestämmer hur pass mycket ansvar en verksamhet har. Detta bestäms av regering och riksdag som genom lagstiftning delegerar vilka institutioner som har ansvar (Danermark 2000). I samverkan möts olika professioner och organisationer som har olika typ och grad av ansvar vilket leder till ojämlika roller i beslutsfattandet (Danermark 2000). I människobehandlande organisationer konkurrerar de samverkande om auktoritet över kunskapsdimensionen vilket kan skapa konflikt (Danermark 2000, Lindberg 2009). Detta då de samverkande organisationerna har skilda synsätt, inflytande, prestige och dagliga rutiner (Lindberg 2009).

Utbytet av kunskap är ett grundläggande argument för samverkan och kräver att organisationer är villiga att dela med sig av den kunskap de innehar inom ett område (Lindberg 2009). Å ena sidan frodas organisationers samverkan av varandras kunskap (ibid.) men å andra sidan kan en olik kunskapstradition bli en hämmande faktor för samverkan, som Danermark och Kullberg (1999) framställer. Detta erhålls framförallt i samspel med status och prestige, då olika yrkesgrupper inom människobehandlande organisationer kan te sig dominerande till andra yrkesgrupper. Detta leder till att den kunskap andra yrkesgrupper innehar ses som ett komplement till de dominerande (ibid.).

4 Metod

I detta avsnitt presenteras studiens metod, urval, tillförlitlighet, bearbetning av data samt etiska överväganden. De områden som berörs är valet av metod, population, bortfall, operationalisering, forskningsdesign och utformning av enkät.

4.1 Val av metod: Enkätundersökning

Den valda metoden för att undersöka forskningsområdet är kvantitativ. Bryman (2018) beskriver att mätning av begrepp gör att forskaren kan upptäcka minimala skillnader mellan människor utifrån de aktuella variablerna. Forskaren kan även upptäcka tydliga variationer, samband och relationer mellan olika begrepp (ibid.). Det vi vill undersöka faller inom ramen för en kvantitativ metod då olika variabler mäts för att se om skillnader och samband finns. Bryman (2018) förklarar att en kvalitativ metod undersöker hur individer tolkar sin omvärld med sina egna ord. Detta är ej intressant för denna typ av studie där socialsekreterares attityder och upplevelser kommer att jämföras med varandra på olika sätt. Studien syftar istället till att undersöka om det finns ett samband mellan socialsekreterarnas attityder och upplevelser samt vilka faktorer som kan förklara socialsekreterares attityder till samverkan med polis angående barn och unga i gängkriminalitet. Av detta skäl är en kvantitativ metod mer passande för att svara på forskningsfrågorna. Vi har haft ett deduktivt förhållningssätt gällande relationen mellan teori och resultat. Ett deduktivt förhållningssätt förknippas oftast med en kvantitativ metod där teorin leder till resultatet (Bryman 2018). I studien används tidigare forskning och teorier för att utforma enkäten, forskningsfrågorna samt de hypoteser vilket stödjer det deduktiva förhållningssättet.

Studien har en tvärsnittsdesign då surveyundersökningar oftast likställs med enkäter. En tvärsnittsdesign innebär att ett urval av en bredare population undersöks vid en bestämd tidpunkt. Detta sker för att sedan kunna kvantifiera datan och koppla den till olika variabler vilket görs för att hitta sambandsmönster (Bryman 2018). Vi är intresserade av att hitta en variation mellan variabler vilket blir möjligt med en tvärsnittsdesign.

4.2 Urval

För att kunna utforma ett urval krävs det att forskaren först definierar populationen för att sedan välja ut en urvalsram (Bryman 2018). Populationen i denna undersökning består av erfarna socialsekreterare inom barn och unga i gängkriminalitet som är yrkesverksamma i Sverige. Vi har haft urvalskriterier i valet av respondenter. Det första urvalskriteriet var att respondenterna har varit eller är socialsekreterare och det andra kriteriet var att de har arbetat eller arbetar med barn och unga som är involverade i gängkriminalitet. I början av detta arbete var vår önskan att ha ett målstyrt urval och i kvantitativ metod kallas det för kvoturval. Ett kvoturval innebär att forskaren strategiskt väljer ut ett stickprov som är representativt för populationen (Bryman 2018). Vi ville ha respondenter som är socialsekreterare från socialtjänsten i kommuner som har haft eller har problematik med gängkriminalitet. Denna typ av urval avfärdades dock då det var flera av de kontaktade kommunerna som inte ville medverka i vår undersökning. Vi publicerade enkäten i diverse facebookgrupper då vi hade för få respondenter från de två kommuner som deltog i undersökningen. Detta betyder att vi inte med säkerhet kan uttala oss om att alla i vårt stickprov var socialsekreterare med erfarenhet gällande barn och unga i gängkriminalitet.

Urvalet för denna studie blev ett icke-sannolikhetsurval vilket innebär att urvalet inte tagits fram av slumpmässig urvalsteknik. Vissa enheter i populationen har således större chans än andra att komma med i urvalet (Bryman 2018). En typ av icke-sannolikhetsurval är ett bekvämlighetsurval, som vi gjort ur den specifika populationen. Bekvämlighetsurval innebär ett urval där enheterna råkar vara tillgängliga för forskaren vid en viss tidpunkt (Bryman 2018). Om ett bekvämlighetsurval är valt måste forskaren särskilt beakta de begränsningar vad gäller generaliserbarhet (Bryman 2018). Med detta i åtanke är fokuset för undersökningen inte att generalisera våra resultat till hela populationen utan istället förklara hur vårt urval ser på och upplever samverkan med polis samt hitta samband mellan variabler.

4.3 Enkätkonstruktion

Vi började konstruera enkäten tidigt i arbetsprocessen. Vi använde SunetSurvey som enkätverktyg och arbetade i Survey&Report för att konstruera enkäten. Enkäten utvecklades genom diskussioner tillsammans med handledare. Konstruktionen och designen av enkäten

gjordes i dataprogrammet Survey&Report som sedan gav oss en länk att skicka ut till facebookgrupper samt Malmö och Helsingborgs kommun. Enkäten börjar med en informationstext om samtycke och behandling av personuppgifter som respondenten måste godkänna för att gå vidare till enkätfrågorna. Frågorna och påståendena i enkäten var obligatoriska och slutna vilket betyder att respondenten var tvungen att välja ett svarsalternativ för att kunna skicka in enkäten.

Samtliga påståenden och de flesta av frågor i enkäten har en ordinalskalenivå vilket betyder att det finns en logisk ordning mellan värdena (Barmark & Djurfeldt 2020), värdena ligger alltså på ett band med två poler, exempelvis positiv och negativ. I första delen av enkäten har vi en fråga som frågar efter om man har en specialiserad utbildning inom gängkriminalitet vilket är en dikotom variabel. Detta betyder att variabeln rymmer data som bara har två kategorier (Bryman 2018). Det är dock värt att notera att dessa variabler kan ha en tvetydig ställning jämfört med andra typer av variabler (ibid.). Detta är på grund av att de enbart rymmer ett intervall och har egenskaper som tycks likna andra typer av variabler (ibid.). En dikotom variabel ser ut som en nominal men då den bara har ett intervall kan den behandlas som en ordinal. Det är dock gynnsamt att behandla dikotoma variabler som nominala i de flesta fall vilket vi valt att göra (Bryman 2018). En nominal variabel innehåller kategorier som, till skillnad från ordinal, inte kan rangordnas (Bryman 2018).

Den första delen är uppbyggd av tre bakgrundsfrågor angående kön, hur många år man varit yrkesverksam inom socialtjänsten, om man har en specialiserad utbildning inom gängkriminalitet samt en kontrollfråga som frågar efter om man arbetat/arbetar med barn och unga i gängkriminalitet. Anledningen till denna kontrollfråga är att kunna exkludera respondenter som har svarat nej då de inte ingår i vårt urval.

Andra delen av enkäten består av påståenden där respondenten får ta ställning till huruvida den håller med eller ej. Dessa påståenden mäter vilka attityder socialsekreterare har gentemot samverkan med polis på olika sätt. Den vanligaste tekniken för att mäta attityder är användningen av en Likertskala där målet är att mäta intensiteten av en känsla eller en upplevelse som rör det aktuella ämnet (Bryman 2018). Svarsalternativen på de enskilda påståenden var på en 5-gradig skala där alternativen var: Håller helt med, Håller delvis med, Tar inte ställning, Tar delvis avstånd, och Tar helt avstånd.

Den sista delen av enkäten består av frågor som rör respondentens egna erfarenheter av samverkan med polis i arbetet kring barn och unga som involveras i gängkriminalitet. Utformningen av frågorna är blandade med frågor som exempelvis “I vilken grad [...]?” och “Hur upplever du [...]?”. Svartalternativen till vissa frågor hade en 4- gradig skala där respondenten kunde klicka i: I hög grad, I någon grad, I låg grad och I Ingen grad alls; och en fråga hade en 3- gradig skala med svartalternativen: Ja, Nej och Vet inte.

4.3.1 Operationalisering

För att omvandla våra frågor i enkäten till mätbara variabler har vi operationaliserat dessa till olika teman. Vi ville mäta attityder, upplevelser och hinder i samverkan samt lång och kort arbetslivserfarenhet, vilka blev våra övergripande teman. Begreppen behöver definieras åt respondenterna så att de inte behöver forma sin egen definition av begreppen (Barmark & Djurfeldt, 2020).

För att mäta begreppet “attityder” hade vi enbart påståenden som respondenten fick ta ställning till (se Bilaga 1). Dessa påståenden var utformade för att undersöka vad respondenternas inställning till samverkan med polisen var. För att detta skulle vara möjligt behövde vi utforma påståendena med ord som “värderar” och “anser”, vilket är subjektiva begrepp som indikerar på respondenternas attityder. Vidare ville vi mäta begreppet “erfarenheter” av samverkan med polis vilket var vårt andra tema i enkäten (se Bilaga 1). För att definiera detta begrepp använde vi oss av frågeställningar som mäter hur pass nöjd man är med samverkan med polisen utifrån respondenternas egna erfarenheter. Detta var också skrivet i en informationstext inför delen om erfarenheter, att vi är ute efter respondenternas egna erfarenheter. Vi var också noga med att använda “med din organisation” eller liknande som ett ytterligare förklarande för respondenterna att det är erfarenheter vi är ute efter. Vidare använde vi av ordet “upplever” i våra enkätfrågor till detta tema. Vi vill påstå att detta ord är kopplat till erfarenheter snarare än attityder där ordet “anser” skulle vara mer passande.

Slutligen skapade vi index av de enkätfrågor för de teman vi undersökte. Detta gjordes för att flera variabler tillsammans utgjorde ett bra mått för våra teman (Barmark & Djurfeldt, 2020). Alla index vi konstruerade innehöll frågor som relaterade till varandra kring ett specifikt ämne eller tema. Det första index vi konstruerade var temat “attityder” som mätte socialsekreterarnas attityder gentemot polisens insatser till samverkan gällande barn och unga

som involveras i gängkriminalitet. Vi la ihop fråga nummer 6, 7, 8 och 9 för att få fram ett attitydindex (se Bilaga 1) för att sedan kunna använda det i våra analyser. Dessa frågor undersökte inställningen till polisens insatser i samverkan. Detta gjorde det självklart för oss att slå ihop dessa för att få ett sammanställt index.

Temat "erfarenheter" sammanställdes med två olika index: "nöjdhet" och "upplevelser". Index för "nöjdhet" innehåller frågorna 11, 13 och 19 (se Bilaga 1). Nöjdhet som ämne kunde mätas med dessa frågor då de beskriver hur samverkan har fungerat och hur nöjd man är med samverkan. Index för "upplevelser" innehåller frågorna 12, 13, 14 och 15 (se Bilaga 1). Upplevelser kunde mätas med dessa frågor då de beskriver socialsekreterarnas upplevelser av polisens insatser till samverkan.

Vi ville även mäta hinder i samverkan samt lång och kort arbetslivserfarenhet. Dessa faktorer mätte vi med frågor som "Enligt dina erfarenheter, vad har utgjort det största hindret till samverkan med polisen i arbetet med barn och unga som involveras i gängkriminalitet?" och "Hur länge har du varit yrkesverksam inom socialtjänsten?". Dessa frågor beskriver konkret vad det är vi vill mäta och är svåra att missuppfatta enligt vår mening då de innehåller samma begrepp som vi vill mäta.

4.3.2 Internt bortfall

Vi har för denna studie utformat enkäten för att undvika internt bortfall. Internt bortfall är när respondenten ej besvarat samtliga frågor på enkäten (Barmark & Djurfeldt 2020). För att undvika internt bortfall kan man konstruera enkätfrågor och svarsalternativ så att respondenterna känner att det finns ett alternativ som passar deras svar. Vid surveyundersökningar kan forskaren välja att "tvinga" respondenterna att besvara en fråga genom att ha obligatoriska frågor och "en-kryssalternativ" (Barmark & Djurfeldt 2020). I vår enkät var alla frågor obligatoriska vilket gjorde att det interna bortfallet undveks. Alla enkätfrågor utom en fråga i enkäten hade även bara ett "ett-kryssalternativ". Det finns däremot en risk med att "tvinga" respondenten till att välja ett svarsalternativ som inte stämmer överens med dennes åsikt eller om frågan är oklar (Barmark & Djurfeldt 2020). Detta kan göra respondenten irriterad och kan orsaka att respondenten avbryter sin medverkan i enkäten eller att reliabiliteten påverkas negativt (ibid.). För att undvika detta är det viktigt att svarsalternativen och frågorna är välformulerade och håller hög kvalitet (ibid.).

Vi tog hänsyn till detta när vi utformade enkäten genom att formulera begripliga frågor och svarsalternativ.

4.4 Datainsamling

Datainsamlingen började med att vi, den 26 oktober 2023, skickade ut mejl till ett antal kommuner i Sverige där vi frågade om respondenter till undersökningen. Vi skickade ut mail till ett flertal kommuner, vilka vi vet sedan tidigare har eller har haft problem med gängkriminalitet. Vi tog kontakt med Malmö, Helsingborg, Trelleborg, Kristianstad, Göteborg, Stockholm och Eskilstuna. Detta gjorde vi för att det skulle vara större chans att respondenterna hade erfarenhet av arbete med barn och unga i gängkriminalitet. I mejlet beskrev vi syftet med vår undersökning och förklarade att vi sökte respondenter till en enkätundersökning. Vi frågade om de hade möjlighet att hjälpa oss med detta. Av sju kommuner svarade bara Malmö och Helsingborg att de kunde hjälpa oss. Vi fick kontakt med två nyckelpersoner i respektive kommun som kunde skicka ut enkäten till socialsekreterare samt hjälpa oss att skicka ut påminnelser. Vi bestämde därefter vilken dag vi skulle skicka ut enkäten till dem för vidare distribution samt att vi skulle höra av oss när det var dags att skicka ut påminnelse. Den 7 november 2023 skickades ett mejl om syftet med undersökningen samt länken till enkäten som dessa nyckelpersoner som vidarebefordrades till respondenterna.

Den 15 november 2023 skickade vi ut en påminnelse till nyckelpersonerna som de sedan skickade vidare. Efter att enkäten hade legat ute två veckor efter påminnelsen hade vi endast fått in åtta svar. Vi hade räknat med att få in fler än åtta svar efter att enkäten legat ute i tre veckor totalt. Vi var därför tvungna att komma på ett annat sätt för att hitta respondenter. Efter tips av våra studiekamrater valde vi även att publicera enkäten i tre slutna grupper på facebook där socionomer var medlemmar. Den 1 december 2023 publicerade vi ett inlägg där vi beskrev syftet med vår undersökning och länken till enkäten. Enkäten låg ute i de slutna facebookgrupperna i 5 dagar innan vi stängde enkäten helt. Sammanlagt fick vi in 25 svar. Enkäten var öppen längre än vad vi hade räknat med och detta gjorde vi för att få in tillräckligt med svar. Det var tidsbegränsningen som gjorde att enkäten inte kunde ligga ute längre vilket vi egentligen hade önskat för att försöka få in fler svar. När enkäten var stängd laddades en fullständig SPSS-fil av datan ned och överfördes till statistikprogrammet Jamovi.

4.5 Bortfall och svarsfrekvens

Vanligtvis tar forskaren reda på svarsfrekvensen och bortfallet i sitt stickprov (Bryman 2018). Bortfall är uteblivna svar på enkätundersökningar. Det finns två typer av bortfall: internt bortfall (se 4.3.2 Internt bortfall) och externt bortfall. Det externa bortfallet avser undersökningsenheter som faller bort ur undersökningen (Barmark & Djurfeldt 2020). Hur stort bortfall man har i sin undersökning påverkar hur pass representativt resultatet är till hela populationen (Barmark & Djurfeldt 2020). Detta är på grund av att stickprovet inte kan räknas som slumpmässigt om flera respondenter inte svarar på enkäten, och således blir resultatet inte generaliserbart till populationen (ibid.). Det är viktigt att forskaren gör en bortfallsanalys för att resonera kring hur troligt att en viss typ av grupp fallit bort i större utsträckning än en annan och hur detta kan ha påverkat resultatet (ibid.). Svarsfrekvensen innebär hur många av stickprovet som har besvarat enkäten och bortfall hur många som valde att inte göra det (Bryman 2018). För att öka svarsfrekvensen och minska bortfallet kan forskare skicka ut flera påminnelser till respondenterna (ibid.). Svarsfrekvensen tenderar att vara hög i ett bekvämlighetsurval men då man inte vet hur stort stickprovet är går det inte att generalisera den. I vår undersökning kan vi inte med säkerhet redogöra för svarsfrekvensen och det externa bortfallet på grund av ovetskapen om storleken på vårt stickprov. Dessutom är vårt urval inte slumpmässigt framställt vilket gör att generaliserbarheten minskar betydligt.

Vi skickade ut vår enkät till två kommuner i Sverige samt publicerade enkäten i tre slutna facebookgrupper. Kommunerna kunde inte ge oss information om hur många som fick ta del av enkäten. Vi har heller inte vetskap om hur många som tog del av enkäten i facebookgrupperna. Detta innebär att vi inte kan redogöra för bortfall eller svarsfrekvens vilket även påverkar representativiteten negativt (Bryman 2018). Vi kan inte generalisera vårt resultat vilket i vårt fall inte var vårt fokus. Vi är intresserade av att undersöka hur vårt urval upplever och ser på samverkan istället för att få fram ett generaliserbart resultat. Oavsett om vi hade vetat bortfallet och svarsfrekvensen hade vi ändå fått vara försiktiga att generalisera resultaten. Vi har ett bekvämlighetsurval och det innebär att generaliserbarheten minskas (Bryman 2018).

4.6 Kodning och bearbetning av data

Vi började vår bearbetning och kodning i statistikprogrammet Jamovi genom att döpa våra variabler till “attityd- (enkätfrågan)” och “erfarenhet- (enkätfrågan)”. Detta gjordes för att det skulle bli lättare att navigera i statistikprogrammet och veta vilken variabel som tillhör respektive tema. De teman vi hade i enkäten var attityder samt erfarenheter och dessa var uppdelade i påståenden och frågor. Därefter började vi med att gå genom alla variabler för att se om de behövde koda om. Bakgrundsfrågan som frågar efter respondenternas kön hade tre svarsalternativ vilket vi valde att göra om till två. Dels på grund av att ingen svarade på det tredje alternativet “Annat” vilket gjorde det enkelt att lägga in den som “Missing” i statistikprogrammet. Detta gjordes även på grund av att vi ville ha kön som en dikotom variabel. Detta var särskilt hjälpsamt i de univariata analyser (se 4.7.1 Univariat analys) som jämför andra variabler med kön. Frågan om hur länge respondenterna hade varit yrkesverksamma inom socialtjänsten hade svarsalternativen: 0-2 år, 3-5 år, 6-10 år, 11-19 år och 20+ år. Vi omvandlade svarsalternativen till två kategorier. I kategorin “Kort” kodades 0-2 år samt 3-5 år in. I kategorin “Lång” kodades 6-10 år, 11-19 år och 20+ år in. Detta gjorde vi för att kunna ha en nominal variabel med två kategorier till vår analys för att besvara en av våra forskningsfrågor.

Vidare kodade vi våra påståendefrågor som mätte attityder. Svarsalternativen på de frågorna var: Instämmer helt, Instämmer delvis, Tar inte ställning, Tar delvis avstånd, Tar helt avstånd. Dessa behövdes koda om på grund av att vi mätte intensitet på en känsla. Om man håller helt och hållet med påståenden är känslan stark och koda oftast som nummer 5 (Bryman, 2018). Vi kodade därför vårt svarsalternativ “Instämmer helt” som 5 och “Tar helt avstånd” som 1. Denna 5-gradiga skala använde vi på flera frågor i enkäten där svarsalternativen “Mycket bra” eller “Mycket nöjd” även transformerades till den nya kodningen. Vi hade även 4- och 3-gradiga skalor på enkätfrågorna vilket vi även kodade om där ett högt värde skulle representera positiva känslor och ett lågt negativa.

Därefter konstruerades index för attityd, nöjdhet, och upplevelser. Till en början undersökte vi vilka ordinala variabler som kunde ingå i våra nya indexvariabler, vilka baserades på tre olika teman. För att testa om variablerna som ska ingå i våra nya index överensstämmer med

varandra användes Cronbach's alfa. Testet består av genomsnittet av alla tänkbara reliabilitetskoefficienter mellan två grupper där man slumpmässigt har uppdelat frågor som sedan jämförs med varandra (Bryman, 2018). En tillfredsställande och acceptabel sammanräknad alfakoefficient är 0,8 men värdet kan också accepteras på 0,7 och uppåt (ibid.). Tumregeln för att variablerna ska vara lämpliga att slås samman till ett index är ett Cronbach's alfa-värde på 0,7 eller uppåt (Barmark & Djurfeldt 2020). Nedan visas en tabell med Cronbach's alfa- värde för våra indexvariabler.

Tabell 1: Redovisning av sammanräknad alfakoefficient för respektive index

Index	Cronbach's alfa
Attityd	0,752
Nöjdhet	0,926
Upplevelser	0,745

Alla våra index har ett Cronbach's alfa-värde som är acceptabla vilket betyder att vi kunde använda dessa för att utföra våra analyser. Den interna reliabiliteten för våra variabler som ingår i våra index är höga vilket innebär att de är pålitliga och följdriktiga (Bryman 2018). Vidare är det värt att notera att en indexvariabel behandlas som en kvotvariabel då det innehåller exakt lika stora avstånd mellan kategorierna och har en absolut nollpunkt (Bryman 2018). Våra nya index för attityd, nöjdhet och upplevelser är alltså kvotvariabler som behövs för att kunna göra en enkel regressionsanalys (se avsnitt 4.7.2 Bivariat analys). Vi kommer att hantera attitydindexet som oberoende i våra analyser. Detta betyder att den utövar en kausal påverkan på andra variabler (Bryman 2018). De beroende variablerna blir alltså påverkade av den oberoende. Forskningsfrågorna har en ståndpunkt som antyder att attityder påverkar olika faktorer vilket då bestämmer vad som blir x och y. Det som är värt att notera är att vi inte med säkerhet kan veta vilken riktning det kausala sambandet tar vad gäller orsak och verkan (Bryman 2018). Detta är särskilt tydligt i våra enkla regressionsanalyser där flera kvotvariabler kommer att undersökas. Det kan lika väl te sig vara upplevelser som påverkar attityder eller nöjdhet som påverkar attityder. I den första forskningsfrågan har vi särskilt beaktat detta och valt att fråga efter om det finns ett samband och inte fastställt riktning. I resterande analyser är det våra återstående forskningsfrågor som styr för vilken variabel som är x och y.

4.7 Olika statistiska analyser

I vår studie har vi arbetat med både univariata och bivariata analyser för att kunna besvara forskningsfrågorna. Nedan presenteras dessa analyser kortfattat, vad statistisk signifikans och nollhypotes är.

4.7.1 Univariat analys

Studien har en deskriptiv frågeställning vilket innebär att man vill beskriva något och används för att räkna ut hur vanligt något är (Barmark & Djurfeldt 2020). För denna frågeställning är en univariat analys behjälplig då man undersöker en variabel i taget (Bryman 2018). En av de vanligaste tillvägagångssätten med univariat analys är frekvenstabeller som visar antalet personer och procent som tillhör de kategorier som finns i den aktuella variabeln (Bryman 2018). Frekvenstabeller utförs för ordinala samt nominala variabler. Detta tillvägagångssättet kan även utföras för kvantitativa variabler men resultatet blir då sällan betydelsefullt (Barmark & Djurfeldt 2020). Alla våra univariata analyser för studien hade antingen en nominal eller ordinal variabel.

4.7.2 Bivariat analys: Enkel regressionsanalys och medelvärdesanalys

Våra resterande forskningsfrågor är förklarande frågeställningar vilka tar sin utgångspunkt i en idé om att två fenomen är kausalt relaterade till varandra, det vill säga samvarierar med varandra (Barmark & Djurfeldt, 2020). Våra frågeställningar som är förklarande analyseras med hjälp av bivariata analyser. En bivariat analys är en analys som undersöker samband mellan två variabler (Barmark & Djurfeldt 2020, Bryman 2018). Dessa variabler kan ha olika skalnivåer vilket anpassar vilken typ av analysmetod som bör göras. Vi har exempelvis utfört en enkel regressionsanalys med Pearson's r som sambandsmått vilket anses som en passande analysmetod då våra två variabler är kvotvariabler (se tabell 15.4 i Bryman 2018, s.410). En analys med sambandsmättet Pearson's r (produktmomentkorrelationskoefficienten) innebär att man studerar relationen mellan kvotvariabler (Barmark & Djurfeldt 2020, Bryman 2018). Man använder sig av Pearson's r för att se hur starkt sambandet är mellan variablerna. Koefficienten (beräkningen av korrelationen mellan de två variablerna) kommer att ligga mellan -1 och 1. Om koefficienten ligger närmare 0 visar detta på ett svagt samband men om den ligger närmare 1 eller -1 visar det på ett starkt samband (Barmark & Djurfeldt 2020,

Bryman 2018). För att se om det är ett positivt eller negativt samband använder man sig av ett spridningsdiagram med en regressionslinje. Regressionslinjen kommer att ligga där avståndet mellan linjen och de enskilda observationerna är så litet som möjligt (Barmark & Djurfeldt 2020). Ett positivt Pearson's r innebär ett positivt samband och kommer visas i spridningsdiagrammet när ett högt värde på x-axeln följs åt ett högt värde på y-axeln och ett negativt samband visas genom när ett högt värde på x-axeln följs åt ett lågt värde på y-axeln (Barmark & Djurfeldt 2020).

En annan analysmetod vi arbetat med är en medelvärdesanalys med t-test av medelvärdeskillnaden. Denna analysmetod används när en kvantitativ och en kvalitativ variabel ska undersökas (Barmark & Djurfeldt 2020). Variablerna för vår studie som analyserades med medelvärdesanalys var nominala variabler och en kvotvariabel. Analysen gör det enkelt att få fram medelvärdeskillnaden av kvotvariabeln mellan två kategorier i den nominala (ibid.). Med analysen kan man se om det finns en skillnad mellan två grupper vilket är en passande metod för våra två sista forskningsfrågor.

4.7.2.1 Signifikans

Vi kommer göra ett signifikanstest på samtliga bivariata analyser. Ett signifikanstest görs för att ta reda på om sambandet är statistiskt signifikant (Barmark & Djurfeldt 2020). Om sambandet är signifikant betyder detta att resultatet i stickprovet kan generaliseras till populationen (ibid.). Alla signifikanstest resulterar i ett värde som kallas för p-värde, som går mellan 0 och 1. Värdet reflekterar hur stor sannolikheten är för att styrkan av ett samband har uppkommit av en slump och inte är riktigt för populationen (Barmark & Djurfeldt 2020). Det är viktigt att notera att beroende på hur stort stickprovet är, påverkar det hur signifikant sambandet är. Ett stort stickprov kommer att visa signifikans på små skillnader och för ett litet stickprov kommer signifikansen visas på stora skillnader (Barmark & Djurfeldt 2020). Med detta i åtanke är det således viktigt att forskaren väljer signifikansnivå utefter sitt stickprov och dess storlek (Barmark & Djurfeldt 2020). På grund av storleken på vårt urval har vi valt en signifikansnivå på 95 % med ett p-värde på $<0,05$. Detta innebär att om ett samband visar sig vara signifikant kan vi vara 95 % säkra på att det även finns i populationen och att vi kan förkasta nollhypotesen (Barmark & Djurfeldt 2020, Bryman 2018). Resterande 5 % utgör hur sannolikt det är att sambandet har uppkommit av en slump eller tillfälligheter (Barmark & Djurfeldt 2020, Bryman 2018). Det finns även signifikansnivåer på 99 % och

99,9 % vilket är lämpligast att välja i ett större stickprov (Barmark & Djurfeldt 2020). Nollhypotesen säger att det inte finns ett samband i populationen och huruvida ett samband är signifikant eller ej förkastar man nollhypotesen eller accepterar den (Bryman 2018).

4.8 Respondenternas bakgrundsinformation

Nedan redovisas respondenternas bakgrundsinformation. För att få en överblick för hur fördelningen ser ut mellan kön, arbetslivserfarenhet och specialiserad utbildning presenteras ett antal tabeller. Tabellerna utgör resultatet av kontrollfrågan och de bakgrundsfrågor som ställdes i första delen av enkäten.

Tabell 2: Arbetat med barn och unga som varit involverade i gängkriminalitet

	Counts	%
Ja	24	96.0%
Nej	1	4.0 %
Total	25	100%

På kontrollfrågan, som ställdes i början av enkäten, svarade 24 respondenter att de har arbetat med barn och unga som varit involverade i gängkriminalitet. Anledningen till att just denna kontrollfråga ställdes var att sortera ut de som hade svarat nej då de inte ingick i vårt urval. I vår undersökning var det en kvinna som hade svarat nej på denna fråga. Detta resulterade i att vi uteslöt denna respondent helt i resterande analyser.

Tabell 3: Kön

	Counts	% of Total
Man	4	16,7
Kvinna	20	83,3
Total	24	100

Av de 24 respondenter som svarade ja på kontrollfrågan var de flesta kvinnor. 20 av 24 (83,3%) utgjorde alla kvinnor som svarade på enkäten medan männen utgjorde 4 av 24

(16,7%). Ingen av respondenterna valde svarsalternativet “Annat” vilket lades in som *Missing value* i statistikprogrammet Jamovi.

Tabell 4: Antal år som yrkesverksam inom socialtjänsten fördelat på kön

Arbetslivserfarenhet (år)	Kön	Counts	% of Total
0-2	Man	3	12,5 %
	Kvinna	5	20,8 %
3-5	Man	1	4,2 %
	Kvinna	5	20,8 %
6-10	Man	0	0,0 %
	Kvinna	6	25 %
11-19	Man	0	0,0 %
	Kvinna	2	8,3 %
20+	Man	0	0,0 %
	Kvinna	2	8,3 %

Tabell 5: Kort/ lång arbetslivserfarenhet inom socialtjänsten

	Counts	% of Total
Kort arbetslivserfarenhet (0-5 år)	14	58,3
Lång arbetslivserfarenhet (6-20+ år)	10	41,7
Total	24	100%

Majoriteten av respondenterna har kort arbetslivserfarenhet med 0-5 yrkesverksamma år inom socialtjänsten. Alla respondenter som var män har kort arbetslivserfarenhet där 3 har 0-2 års erfarenhet och 1 har 3-5 års erfarenhet inom socialtjänsten (se: *Tabell 2*). De kvinnor som var med i undersökningen var jämnt fördelade över kort och lång arbetslivserfarenhet med 10 kvinnor som har 0-5 år och 10 kvinnor som har 6-20+ år inom socialtjänsten. Totalt sett är de med kort arbetslivserfarenhet inom socialtjänsten fler än de med lång.

Tabell 6: Specialiserad utbildning inom gängkriminalitet

	Counts	% of Total
Ja	10	41,7 %
Nej	14	58,3 %
Total	24	100 %

Tabell 7: Specialiserad utbildning inom gängkriminalitet fördelat på kön

	Kön	Counts	%
Ja	Man	3	12,5 %
	Kvinna	7	29,2 %
Nej	Man	1	4,2 %
	Kvinna	13	54,2 %
Total		24	100 %

Ovan redogörs för hur många respondenter som har en specialiserad utbildning inom gängkriminalitet. Det kan både röra sig om interna utbildningar inom arbetsplatsen eller externa utbildningar. 10 respondenter (3 män och 7 kvinnor) har en specialiserad utbildning inom gängkriminalitet. Majoriteten av männen har utbildat sig inom gängkriminalitet medan majoriteten av kvinnorna inte har det.

4.9 Metodens tillförlitlighet

4.9.1 Reliabilitet

Reliabilitet handlar om undersökningens pålitlighet. Det är viktigt att fråga sig om undersökningen hade fått samma resultat om den hade utförts igen eller om det var slumpen som påverkade resultatet (Bryman 2018, Barmark & Djurfeldt 2020). Reliabiliteten brister ofta om enkätfrågorna och svarsalternativen är otydligt formulerade (Barmark & Djurfeldt

2020). Vi bearbetade enkätfrågorna och svarsalternativen för att stärka reliabiliteten. Vi konstruerade enkäten genom att göra varje fråga obligatorisk vilket innebar att respondenterna var “tvungna” att svara på varje fråga för att kunna gå vidare i enkäten. Viktiga saker att tänka på när man formulerar frågor för att stärka reliabiliteten är att använda ett enkelt och korrekt språk, undvika teoretiska begrepp, ställa en fråga i taget, undvika negationer, formulera kortfattade frågor samt att ställa relevanta frågor för respondenterna som ingår i populationen (Barmark & Djurfeldt 2020). Vi konstruerade våra frågor i enkäten utifrån dessa faktorer. Vårt urval är socialsekreterare som arbetar inom socialtjänsten och som stöter på mycket av det vi frågar om i enkäten i deras arbete. Detta stärker reliabiliteten då begrepp såsom “samverkan”, “gängkriminalitet”, “orosanmälningar” och “barnperspektiv” är flera begrepp som ofta förekommer inom deras arbete. Vi har förenklat språket trots detta vilket underlättar för respondenterna och gör det enkelt för dem att förstå vad vi frågar efter. Därmed stärks reliabiliteten i vår undersökning eftersom det är yrkespersoner som är vårt urval och inte slumpmässiga personer.

Vi hade en kontrollfråga och ett par bakgrundsfrågor i enkätens första del vilket stärker att det är yrkespersoner som jobbar med barn och unga i gängkriminalitet. Vi kan dock inte vara helt säkra på att respondenterna faktiskt har arbetat med barn och unga i gängkriminalitet fast de har svarat ja på frågan. Vi skickade ut enkäten till två nyckelpersoner i två kommuner som skulle skicka vidare dem till socialsekreterare. Vi la även ut enkäten i tre grupper på Facebook där bara socionomer får medverka i. Vi kan trots detta inte vara helt säkra på att det ens var socialsekreterare som svarade på enkäten vilket minskar reliabiliteten. Dock har vi gjort vårt bästa för att stärka reliabiliteten genom andra faktorer såsom kontrollfrågan och utformning av enkäten.

Vidare innebär reliabiliteten hur stabilt ett mått är. Det är gynnsamt att göra en pilotstudie för att säkra reliabiliteten (Barmark & Djurfeldt 2020). Vi testade att genomföra vår enkät innan vi skickade ut den, och raderade sedan svaren. Detta gjorde vi för att höja reliabiliteten och upptäcka fel och brister. Vår handledare gav även feedback på den så att vi kunde utveckla den ännu mer. En dålig motivation hos respondenterna när de svarar på enkäten kan minska reliabiliteten. Vid webbenkäter får respondenten bara se några frågor i taget vilket gör att en känsla av att enkäten aldrig kommer att ta slut kan uppkomma och motivationen att svara på enkäten kan minska. Ju kortare enkät desto större chans är det att respondenter svarar på den

(Barmark & Djurfeldt 2020). Detta var något vi tänkte på när vi konstruerade enkäten och när vi testade den. Vi ville inte att den skulle bli för lång eller tråkig att svara på och därför konstruerade vi en kort enkät men innehållsrik som ändå kunde ge svar på det vi ville undersöka. Vi var även tydliga att skriva överallt, både i mejlet, på Facebook och på enkätens informationssida att det skulle ta cirka 5 minuter att genomföra enkäten.

Sammanfattningsvis innebär reliabiliteten hur man mäter något. Man kan ha låg validitet men samtidigt hög reliabilitet. Man kan mäta fel saker men på ett bra sätt (Barmark & Djurfeldt 2020). Vår enkät mäter attityder i dess första del och därför har vi konstruerat påståendefrågor samt svarsalternativ utifrån en Likertskala vilket ska vara till fördel när man mäter attityder (Bryman 2018, Barmark & Djurfeldt 2020). Vi har försökt att stärka reliabiliteten under konstrueringen av vår enkät på olika sätt. Därmed har vi försökt att mäta vårt empiri på ett så bra sätt som möjligt utifrån vår situation.

4.9.2 Validitet

Validitet handlar om hur giltig studien är. Frågor som är viktiga att tänka på är om vi undersöker det vi vill undersöka? Är vi säkra på att det verkligen är X som påverkar Y? Kan en variabel manipuleras? (Bryman 2018). Det kommer alltid att finnas ett glapp mellan de teoretiska begreppen och empirin (Barmark & Djurfeldt 2020). Ju mindre mätfel det finns desto bättre indikationer finns det på det teoretiska begreppen och detta förebyggs om man gör en bra operationalisering (Barmark & Djurfeldt 2020). Vi har arbetat med att operationaliseringen av frågeställningarna till enkätfrågorna skulle vara god. Syftet, frågeställningarna och teorin operationaliserades på enkätfrågorna.

Validitet kontrolleras genom att testa om ett begrepp verkligen mäter det begreppet undersökningen syftar på (Bryman 2018). Vi har testat vår studies begreppsvaliditet genom att kontrollera att vårt resultat ska stämma överens med vår teori (Bryman 2018). Vi testade validiteten genom att utgå från en teorin att upplevelser och attityder av samverkan samvarierar med varandra. Ju bättre upplevelser man har desto bättre attityd har man till samverkan. Denna teorin stämmer överens med att vårt resultat vilket bidrar till att validiteten är stark. Vidare måste dock en viss försiktighet vidtas när man mäter begreppsvaliditet (Bryman 2018) Vi har mätt attityder i vår undersökning. Begreppet attityder kan tolkas på

olika sätt. Vi har bestämt att attityder grundar sig i fördomar och värderingar. Attityder kan likaväl grunda sig i erfarenheter och upplevelser. Vi har därför varit försiktiga när vi har tolkat frågor gällande attityder. Vi vill ha ett så litet mätfel som möjligt vilket innebär att det inte ska finnas en dålig överenskommelse mellan det teoretiska begreppet och variablerna (Djurfeldt & Barmark 2020). Vi har förtydligat begreppet attityd för respondenterna i vår enkät för att säkerställa begreppets definition. Vi har även använt oss av ett antal påståenden vi framställt genom teorin för att mäta attityderna. Detta gör att validiteten blir starkare. Det finns en risk att det alltid kommer att finnas en ojämnhet mellan begreppen och variablerna då variabeln oftast täcker in antingen för mycket eller för lite av det vi faktiskt är ute efter (Djurfeldt & Barmark 2020).

4.10 Etiska överväganden

Vi har strävat efter en god forskningsetik i vår undersökning av anledningen till att den ska vara etiskt försvarbar. Bryman (2018) beskriver olika etiska principer och vikten av att ta hänsyn till dessa i en undersökning. Det är viktigt att respondenterna inte lider skada av undersökningen och en "skada" kan exempelvis vara att undersökningen ger respondenten ångest, stress eller dålig självkänsla (Bryman 2018). Gängkriminaliteten drabbar samhället på alla nivåer och därför befinner sig myndigheter som jobbar kring detta, såsom socialtjänsten, i en aning pressad situation. Vi har därför utformat enkätfrågorna på ett sätt som inte pressar eller stressar respondenterna. Utöver det är enkätfrågorna inte känsliga eller personliga eftersom frågorna utgår från socialsekreterarnas yrkeslivserfarenhet och inte deras privatliv.

Vi har utgått från de forskningsetiska principerna i vår undersökning. Eldén (2020) benämner dem som *informationskravet*, *samtyckeskravet*, *konfidentialitetskravet* och *nyttjandekravet*. Informationskravet och samtyckeskravet tillämpade vi genom att skriva en informationstext som respondenterna var tvungna att läsa innan de svarade på enkäten. Respondenterna var tvungna att godkänna informationen och ge sitt samtycke innan de kunde påbörja enkätens frågor. I texten upplystes syftet och villkoren för deltagandet. Det stod att det var frivilligt att medverka samt att en avbrytning av medverkandet inte kommer ge några negativa följder. Vidare stod det om rätten att avbryta undersökningen och om rätten att bestämma hur länge de vill vara med i undersökningen. Samtyckeskravet innebär även att det inte bör finnas någon beroendeförhållande mellan forskaren och sina respondenter (Eldén 2020). Eldén

(2020) menar att i en enkät är forskaren bara ett namn som står uppskrivet, vilket gör att risken för att forskaren är för nära respondenten blir väldigt låg. Det kommer därför inte påverka respondentens samtycke eller avbrytande av undersökningen lika mycket som ett verkligt möte hade gjort. Detta hoppas vi gjorde att respondenterna kände att samtycket var på deras villkor.

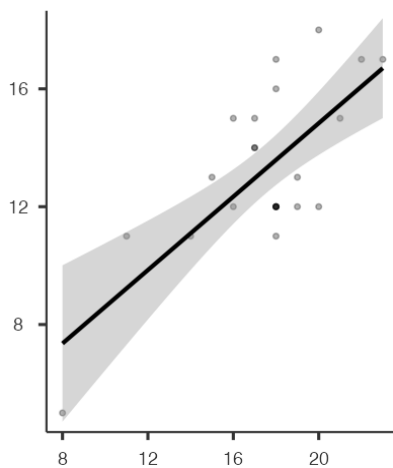
Konfidentialitetskravet tillämpande vi genom att upplysa i vår informationstext att vi hade tystnadsplikt gentemot respondenterna. Vi informerade också om att alla uppgifter som respondenterna gav skulle hanteras på ett sätt som gjorde det omöjligt för utomstående individer att ta del av uppgifterna eller identifiera vilka respondenterna var. Eldén (2020) skriver att i enkäter är det enkelt att avidentifiera respondenterna eftersom man inte behöver fråga om namn eller andra uppgifter som gör respondenterna identifierbara. Vi fick ingen information om namn eller liknande i vår enkät vilket gjorde att anonymiteten hos respondenterna blev stark. Nyttjandekravet tillämpade vi genom att skriva i informationstexten att respondenternas uppgifter inte kommer användas för beslut eller åtgärder som kan påverka respondenterna om de inte ger sitt medgivande. Vidare skrev vi att respondenternas uppgifter inte fick användas till något annat än forskningens ändamål, vilket vi inte gjorde under tiden vi skrev vår uppsats. Slutligen skrev vi även ett stycke om Lunds universitets integritetspolicy.

5 Resultat

I detta avsnitt redovisas resultaten för våra analyser utifrån våra forskningsfrågor. Resultaten kopplas därefter till teori och tidigare forskning. Alla rubriker i detta avsnitt avser en forskningsfråga med ett eller flera resultat.

5.1 Finns det ett samband mellan attityder och upplevelser av samverkan?

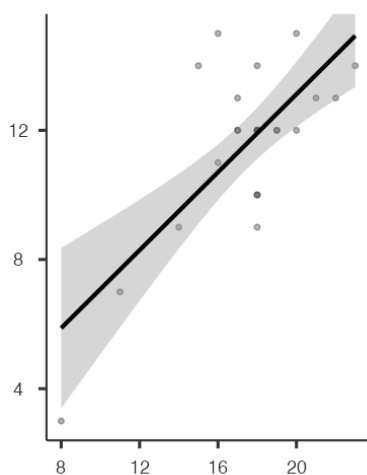
Det första vi ville undersöka var om det fanns ett samband mellan attityder till polisens insatser i samverkan och upplevelser av polisens insatser till samverkan gällande barn och unga som involveras i gängkriminalitet. För att svara på vår frågeställning gjordes två enkla regressionsanalyser. Indexet för socialsekreterares genomsnittliga upplevelser av polisens insatser till samverkan samt indexet för socialsekreterares genomsnittliga attityder till samverkan analyserades först.

Figur 1: Spridningsdiagram som visar korrelationen mellan index: attityd och index: upplevelser

Spridningsdiagramet visar på ett starkt positivt samband mellan indexen; ett högt värde på x-axeln betyder det även ett högt värde på y-axeln visas. Pearson's r (korrelationskoefficienten) är 0,719 och resultatet är statistiskt signifikant med ett p-värde på $<.001$. Med detta resultat kan vi konstatera att det finns ett samband mellan dessa indexvariabler och vi kan förkasta nollhypotesen.

Därefter gjordes ytterligare en enkel regressionsanalys där socialsekreterares genomsnittliga attityder och deras genomsnittliga nöjdhet undersöktes. Detta gjordes för att jämföra resultatet av den första analysen med den andra. Indexet för nöjdhet av samverkan är, som tidigare nämnt (se avsnitt 4.7.1 *Kodning*), likt indexet för upplevelser. Om en till analys, av ungefär samma begrepp, skulle visa sig ha ett starkt samband med en statistisk signifikans, kan man med säkerhet förkasta nollhypotesen.

Figur 2: Spridningsdiagram som visar korrelationen mellan index: attityd och index: nöjdhet

Även detta spridningsdiagram visar på ett starkt positivt samband där Pearson's r (korrelationskoefficienten) är 0,732. Detta betyder att det finns ett samband mellan socialsekreterarnas genomsnittliga attityder och nöjdhet gällande samverkan. Resultatet för denna analys är statistiskt signifikant med ett p-värde på <.001 vilket betyder att vi kan förkasta nollhypotesen.

Tabell 8: Pearson's r för de enkla regressionsanalyser av attityd/ upplevelser och attityd/ nöjdhet

	Upplevelse	Nöjdhet
Attityd	0,719***	0,732***

Note. * p <.05, ** p <.01, *** p <.001

Resultatet för båda korrelationsanalyserna med så pass få respondenter är mer än tillfredsställande. För det första är korrelationskoefficienten för båda analyserna närmare 1 än 0 vilket visar på att det finns ett samband. För det andra är p-värdet lågt vilket betyder att vi fått ett robust resultat. Resultatet visar på en statistisk signifikans och sannolikheten är stor att om detta replikeras, kommer resultatet visa på ett starkt samband igen.

Shin, Paek och Kim (2022) och Blomqvist (2012) belyser i tidigare forskning att attityder påverkar hur samverkan fungerar. Om en organisation värderar samverkan högt kommer de även att utföra det bättre. Detta betyder att om socialsekreterares attityd till samverkan är bra är även deras upplevelser och tillfredsställelse av samverkan positiv. I resultatet speglas just denna synpunkt. En form av attityd kan vara "tillit" från socialsekreterarna till polisens organisation och det tas även upp i tidigare forskning av Shin, Paek och Kim (2022), Westwood (2012) samt Haugstvedt och Tuastad (2023). Författarna menar att tillit mellan organisationerna är en av de viktigaste faktorerna till att en bra samverkan ska fungera. Westwood (2012) samt Haugstvedt och Tuastad (2023) tar även upp att det tidigare har varit

bristande tillit mellan just poliser och socialarbetare. De hade ogynnsamma fördomar mot varandra vilket bidrog till spänningar mellan dem. Vårt resultat visar att socialsekreterare som har bättre attityder till samverkan, har således bättre tillit till polisen. De har även positiva upplevelser och tillfredsställelse av samverkan. Detta stämmer överens med tidigare forskning och visar samtidigt att socialsekreterarna har en god tillit till poliserna.

Organisationsteorin menar att attityder kan förklaras med organisationskultur (Lindkvist, Bakka och Fivelsdal 2014, Leonard och Van Scotter 2023). Organisationskultur inverkar därmed på medarbetarnas attityder. I tidigare forskning tar Feltmann et al (2021) samt Leonard och Van Scotter (2023) upp organisationskultur och dess påverkan på samarbete. En organisationskultur där normen värderar samarbete högt kommer ge goda effekter på samverkan mellan organisationer. Lindkvist, Bakka och Fivelsdal (2014) belyser genom organisationsteori att grupper och dess normer kan vara ett hinder eller verktyg för samarbete. Vårt resultat visar att socialsekreterarnas positiva attityder till samverkan har en god chans att bli ett verktyg för samarbete med polisen i deras arbete.

Avslutningsvis belyser Lindberg (2009) att organisationer ofta präglas av en symbolisk samverkan. Detta gör organisationerna för att framstå som legitima. Frågan är om de goda attityderna och den positiva inställningen till samverkan i organisationskulturen som visas i vårt resultat har påverkats av detta? Om det är fallet är det positivt att organisationer lägger tid på att framstå som bra samarbetsaktörer då det enligt vårt resultat även leder till en välfungerande samverkan i praktiken.

5.2 Vilka hinder är mest förekommande i samverkan med polisen?

Denna forskningsfråga undersöktes med hjälp av en univariat analys. Detta för att undersöka vad våra respondenter hade angett vara det största hindret i samverkan med polis angående barn och unga i gängkriminalitet. I resultatet framkom det fler svar än antal respondenter. Anledningen till att detta skedde var på grund av att respondenten hade en möjlighet att svara på flera svarsalternativ även om de uppmanades att bara svara på ett. Vi har valt att förbise denna aspekt då det kan vara fler hinder i samverkan som respondenterna anser vara stora.

Tabell 9: Frekvenstabell- Presentation av hinder i samverkan socialsekreterarna anser vara störst

	Counts	% of Total
Sekretess	9	37,5 %
Olik problembild	7	29,2 %
Resursbrist	7	29,2 %
Negativa attityder	2	8,3 %
Okunskap	8	33,3 %
Prioritet	2	8,3 %
Lagar och regler	2	8,3 %
Total	37	

Respondenterna valde ett eller flera hinder som de anser vara störst och i *Tabell 8* visas resultatet. Det mest förekommande hindret i samverkan är sekretess (37,5 %) tätt följt av okunskap (33,3 %). Både olik problembild och resursbrist hade 29,2 % av respondenterna som svarat att dessa är stora hinder i samverkan med polis gällande barn och unga i gängkriminalitet. Vidare är de mindre populära hinder; negativa attityder, prioritet samt lagar och regler som hamnade på 8,3 %.

Resultatet visar på att hinderna “sekretess” och “okunskap” anses vara de största svårigheterna samverkan med polisen med barn och unga som involveras i gängkriminalitet, enligt socialsekreterare. Tidigare forskning bekräftar detta då Blomqvist (2012) och Feltmann et al. (2021) menar att sekretess utgör ett stort hinder för samverkan mellan organisationer. Söderberg (2016) belyser en samarbetsfrämjande samverkansform för barn och unga i gängkriminalitet som kallas SSPF. SSPF ger möjligheten att häva sekretessen om samtycke ges. Vårt resultat visar trots att SSPF är implementerat i flera kommuner i Sverige anses sekretessen fortfarande vara det största hindret i samverkan. Vidare visar tidigare forskning att det finns en stor okunskap hos poliser och socialarbetare om varandras verksamheter (Shin, Paek och Kim 2022, Feltmann et al. 2021, Westwood 2012). Detta antagande kan fortfarande stämma enligt vårt resultat. Okunskap som ett hinder i samverkan mellan organisationer beskrivs även i samverkansteori (Danermark och Kullberg 1999).

Resultatet visar även att “resursbrist” och “olik problembild” är två stora hinder i samverkan med polisen. Tidigare forskning bekräftar detta då Blomqvist (2012) och Feltmann et al. (2021) menar att ett stort hinder i samverkan mellan organisationer är resursbrist. Resursbristen gör att relationen mellan medarbetare inte blir kontinuerlig och enligt Feltmann et al. (2021) är relationer betydelsefulla i en god samverkan. Westwood (2012) menar att poliser och socialarbetare tenderar att ha olika bilder av hur ett problem ska lösas. Socialarbetare beskrivs av Haugstvedt och Tuastad (2023) vara mer transparenta mot sina klienter och poliserna mer hemlighetsfulla. Organisationens olika problembilder beskrivs även i samverkansteori (Danermark 2000, Lindberg 2009). Organisationer har ofta olika problembilder vilket gör att samverkan försvåras och kan senare leda till konflikter mellan dem. Vårt resultat tyder på att polisen och socialsekreterarna fortfarande har olika problembilder vilket försvårar deras samarbete, men i denna del av resultatet kan vi inte säga om det påverkar deras samarbete i praktiken.

5.3 Påverkar de mest förekommande hindren i samverkan attityder till samverkan?

Denna forskningsfråga kräver att vi tar de vanligaste hindren av resultatet av den univariata analysen (se Tabell 8) och det index för attityder vi konstruerat. Attitydindexet och de hinder som anses vara vanligast analyserades med hjälp av medelvärdesanalyser (t-test). Detta gjordes för att se om det finns en skillnad i attityder mellan de respondenter som svarat ja på ett hinder och de som svarat nej. Nedan visas en sammanställning av resultaten för analyserna.

Tabell 10: Medelvärdesanalys (t-test) mellan de vanligaste hindren i samverkan och genomsnittliga attityder

	<i>Ja</i>	<i>Nej</i>	<i>Mean Difference</i>	<i>P-värde</i>
Sekretess	17,6	17,4	0,156	0,912
Okunskap	16,8	17,8	-1,06	0,458
Resursbrist	18,0	17,2	0,387	0,608
Olik problembild	14,6	18,6	-4,0	0,002**

Note. * $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$

Vi utförde fyra olika medelvärdesanalyser (t-test) för de vanligaste hindren. Om *Mean difference* för ett hinder är på minus-skalan betyder det att de respondenter som svarat ja på hindret har sämre attityder gentemot samverkan med polis än dem som svarat att nej. Resultatet visar på att det finns skillnader i attityder för respektive hinder. Ju högre medelvärde desto bättre attityder till samverkan har man vilket gör att man kan tolka resultaten enkelt.

5.3.1 Olik problembild och okunskap

Den största skillnaden finns mellan de som svarat ja och nej på olik problembild med en siffra på -4,0. I tabellen går det att se att respondenterna som svarat ja på detta hinder har ett medelvärde på 14,6 medan de som svarat att det inte är ett hinder är medelvärdet på 18,6. Resultatet av denna analys är statistiskt signifikant med ett p-värde på 0,002. Detta visar på att medelvärdet av attityderna är mer positiva på de som svarat nej jämfört med de som svarat ja. Medelvärdesanalysen för okunskap visar även på att de som svarat ja har sämre attityder till samverkan med polisen än dem som svarat nej. Skillnaden för okunskap är dock mindre än olik problembild, med en siffra på -1,06. Däremot är det intressant att dessa två hinder visar på att socialsekreterarnas attityder gentemot samverkan med polis påverkas negativt.

Resultatet visar att hindren "olik problembild" och "okunskap" påverkar socialsekreterarnas attityder negativt. Denna tes kan kopplas till det teoretiska begreppet organisationskultur. Lindkvist, Bakka & Fivelsdal (2014) menar att organisationskultur påverkas av bland annat organisationens ledarstil. Tidigare forskning visar att polisens och socialarbetarnas organisationskulturer skiljer sig från varandra (Leonard och Van Scotter 2023). Polisens organisationskultur har främst fokus på kontroll och effektivitet. Polisens kultur präglas även av en cynisk attityd som gör att de klarar av påfrestningarna de stöter på i sin arbetsmiljö. Socialarbetarens organisationskultur är istället människocentrerad och baseras på relationer och delaktighet. Människan och relationen är alltid i fokus för att underlätta deras arbete (Leonard och Van Scotter 2023). Detta innebär att polisens och socialarbetarnas organisationskultur är motsatsen till varandra. Då polisens och socialsekreterarnas organisationskultur är motsatser är det inte överraskande att resultatet visar att deras attityder påverkas negativt av hindren "olik problembild" och "okunskap". Det blir svårt att erhålla kunskap om en verksamhet som är raka motsatsen till sin egen. Det blir därmed förståeligt att de olika professionerna får en negativ syn på samverkan med varandra. Tidigare forskning

visar även på att socialarbetare såg poliserna som auktoritära och ensidiga (Haugstvedt och Tuastad 2023). En viktig aspekt att ta upp här är att ingen av dessa kulturer är bättre än den andra eftersom deras förhållningssätt är nödvändiga för att klara av sitt arbete. I arbetet kring barn och unga som involveras i gängkriminalitet behövs polisens arbetssätt och socialarbetarnas arbetssätt för att minska detta problem på bästa sätt. Det är viktigt att samverkan ska kunna fungera trots olika arbetssätt för att senare göra arbetet kring barn och unga i gängkriminalitet effektivare och gynnsammare.

5.3.2 Sekretess och resursbrist

Vidare visar resultatet för de två resterande medelvärdesanalyser att hindrena sekretess och resursbrist påverkar attityder snarare positivt än negativt. De respondenter som svarat att resursbrist och sekretess är ett hinder är attityderna mer positiva än de som svarat nej. Det innebär att resursbrist och sekretess som ett hinder inte påverkar de genomsnittliga attityderna till samverkan negativt även om skillnaderna är minimala med siffror på 0,387 och 0,156.

Resultatet visar dessutom att hindren "sekretess" och "resursbrist" knappt påverkar attityderna till samverkan och ligger mer åt det positiva än det negativa hållet. Detta kan kopplas till samverkansteorin. Danermark (2000) tar upp att det är lagar och regler som bestämmer över en verksamhet. Lagarna och reglerna bestäms av regering och riksdag som genom lagstiftning delegerar ut till institutioner och ger dem olika roller i beslutsfattande. För att förbättra samverkan är det därmed bra att tidigt klarlägga vilka lagar och regler som styr arbetet i organisationen. Hinder såsom "sekretess" och "resursbrist" är kopplade till lagar och regler och bestäms över organisationen. Dessa hinder kan därmed inte påverkas av medarbetarna. Resultatet kan därför tyda på att hinder som inte kan påverkas av medarbetarna inte heller påverkar deras attityder. Det kan även vara att socialsekreterarnas organisationer tidigt har informerat dem om vilka lagar och regler som gäller. Medarbetarna har då kunnat accepterat det vilket gör att dessa hinder inte påverkar deras attityder negativt.

5.4 Påverkar lång eller kort arbetslivserfarenhet inom socialtjänsten attityder till samverkan med polis ?

En likadan process som utfördes för att besvara den föregående forskningsfrågan utfördes även på denna fråga. I denna analys undersöktes attityder och arbetslivserfarenhet med hjälp av en medelvärdesanalys (t-test).

Tabell 11: Medelvärdesanalys (t-test) av arbetslivserfarenhet och genomsnittliga attityder

	Attityd
Kort arbetslivserfarenhet	17,0
Lång arbetslivserfarenhet	18,1
Mean difference	-1,10

Note. * $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$

Resultatet av analysen visar att det finns en skillnad mellan attityder till samverkan och arbetslivserfarenhet. De med lång arbetslivserfarenhet tenderar att ha mer positiva attityder till samverkan jämfört med de med kort arbetslivserfarenhet. Även om resultatet inte är statistiskt signifikant är det intressant att skillnaden mellan attityder för kort och lång arbetslivserfarenhet är -1,10. Detta betyder att i vårt urval har de respondenter med lång arbetslivserfarenhet en bättre inställning till polisens insatser till samverkan än de med kort erfarenhet.

Resultatet kan kopplas till det teoretiska begreppet "organisationskultur". Leonard och Van Scotter (2023) belyser att medarbetare i en organisation omedvetet blir insocialiserade i organisationskulturen. Lindkvist, Bakka och Fivelsdal (2014) menar att organisationskulturer präglas av bland annat organisationens historik. Leonard och Van Scotter (2023) menar att de som har varit i organisationen länge ofta är mer formade av organisationskulturen än de nyanställda. Organisationer tenderar att ha liknande organisationskulturer som de har haft i flera år. Därmed kan det medföra svårigheter för de medarbetare som har lång erfarenhet inom organisationen att förbise organisationskulturen. Detta gör att man ärver organisationskulturer från sina medarbetare. Brante (2009) belyser även organisationskultur ur ett professionsperspektiv. Professioner skapar nästa generation genom att socialisera in dem i organisationskulturen. Vårt resultat visar att de med kort erfarenhet hade sämre

attityder till samverkan med polisen än de som hade lång erfarenhet. Detta är intressant då samverkan i arbetet mot gängkriminalitet har nyligen etablerats på grund av dess uppsving de senaste decennierna. Enligt denna tes borde vårt resultat visa motsatsen än vad det gör.

Det finns dock flera förklaringar till varför vårt resultat visar att socialsekreterare med lång erfarenhet är mer positivt inställda till samverkan med polisen än de med kort erfarenhet. För det första är vårt resultat inte statistiskt signifikant vilket innebär att vi inte kan generalisera det till en större population. Därmed kan vi inte vara säkra på att det inte är slumpen som har påverkat resultatet. Vi har dessutom haft få respondenter vilket även kan ha påverkat resultatet. I teorin tar Lindkvist, Bakka och Fivelsdal (2014) upp den externa påverkan på organisationskultur vilket kan vara en annan förklaring till varför vårt resultat visar som det gör. Organisationskultur påverkas av medarbetarnas liv utanför sin organisation. Alla medarbetare har olika värderingar, religioner och politiska åsikter vilket kan påverka medarbetarnas attityder i sitt arbete. De respondenterna med kort arbetslivserfarenhet som hade sämre attityder till samverkan kan ha vägt in sin personliga attityd i svaret.

6 Avslutande diskussion

I detta avslutande avsnitt presenteras sammanfattningen av resultatet, slutsatser, metoddiskussion och förslag till vidare forskning.

6.1 Resultatsammanfattning

Syftet med vår studie var att undersöka socialsekreterares attityder och erfarenheter av samverkan med polis gällande barn och unga som involveras i gängkriminalitet. Vi ville undersöka om det fanns ett samband mellan socialsekreterarnas attityder och deras upplevelser med polisen gällande barn och unga i gängkriminalitet samt vilka faktorer som kunde förklara attityder till polisens insatser i samverkan. Resultatet visade på att det fanns ett starkt positivt samband mellan socialsekreterarnas attityder och deras upplevelser i samverkan med polisen. Socialsekreterarna som hade positiva attityder till samverkan med polisen hade även goda upplevelser av det. Detta visade två enkla regressionsanalyser där socialsekreterarnas attityder och deras upplevelser samt nöjdhet av samverkan med polisen analyserades. Detta bekräftades även i tidigare forskning och teori.

Vidare visade resultatet att hinder såsom sekretess, okunskap om varandras verksamheter, olik problembild och resursbrist var mest förekommande i samverkan med polisen. Dessa hinder analyserades därefter med socialsekreterarnas attityder till samverkan med polisen. Resultatet av detta visade på att hinderna “olik problembild” och “okunskap om varandras verksamheter” påverkade socialsekreterarnas attityder till samverkan med polisen negativt. Dessa hinder i samverkan bekräftades även av tidigare forskning och teori.

Slutligen visade resultatet att det fanns skillnader i attityderna mellan socialsekreterare som hade kort och lång arbetslivserfarenhet inom socialtjänsten. Socialsekreterare som hade längre arbetslivserfarenhet hade en mer positiv attityd till samverkan med polisen. Socialsekreterare med kortare arbetslivserfarenhet hade därmed en mer negativ attityd till samverkan med polisen. Detta visade vara motsatsen till det som kommit fram i tidigare forskning och teori men kunde förklaras utifrån andra bidragande faktorer såsom exempelvis få respondenter.

6.2 Slutsatser

Baserat på vårt resultat samt den tidigare forskningen och teorin är tillit en viktig faktor i samverkan mellan organisationer. Organisationskultur i en organisation kan vara ett verktyg för samverkan enligt vårt resultat samt att en symbolisk samverkan kan leda till att samverkan fungerar bra i praktiken. Trots det behöver inte samverkans främjande arbetsformer, exempelvis SSPF, göra att samverkan fungerar bra i praktiken. Vidare är polisens och socialtjänstens organisationskultur motsatsen till varandra vilket behövs i arbetet med barn och unga i gängkriminalitet. Trots att polisen och socialtjänsten har olika problembilder krävs det en lösning för att samverkan ska fungera. Sekretess i samverkan mellan polisen och socialtjänsten ses som ett stort hinder men påverkar inte deras attityder vilket kan bero på att det bestäms över organisationen och är svårt att påverka. Slutligen behöver inte socialsekreterarnas attityder till samverkan bara påverkas av sin organisation och dess kultur utan kan också påverkas av personliga värderingar, religion och politiska åsikter.

6.3 Metoddiskussion

Vi ville finna samband mellan attityder till samverkan och olika faktorer som kan påverka samverkan, vilket var lämpligast att göra med en kvantitativ ansats. Till skillnad från en kvantitativ forskare vill en kvalitativ forskare undersöka hur individer tolkar sin omvärld med sina egna ord (Bryman 2018). Även om detta låter intressant skulle vi behövt ändra våra forskningsfrågor samt syfte. Då våra forskningsfrågor baseras på att jämföra variabler med attityder blir en kvantitativ ansats mer relevant. Det är enklare att mäta intensiteten på en känsla med en Likertskala och förvandla känslan till siffror än att vi själva ska tolka respondentens attityd genom ord. Vi valde att utföra en surveyundersökning på internet för att kunna besvara våra forskningsfrågor. Anledningen till detta var att få så pass många respondenter som möjligt samt att flera kommuner skulle kunna medverka i undersökningen. Det skulle ha blivit svårt och minst sagt dyrt att resa till dessa kommuner för att utföra exempelvis intervjuer eller för lämna ut pappersenkäter. Vi hade helt enkelt inte resurserna till det även om vi skulle velat. Vår önskan var att få ett stort antal respondenter från olika kommuner men istället blev det få respondenter där vi inte visste i vilken kommun de var bosatta och yrkesverksamma i. Få respondenter skapar en problematik i en studie med kvantitativ ansats. Detta är på grund av att den statistiska signifikansen blir påverkad och att man inte kan få ett resultat som med säkerhet avspeglar populationen. Även om

generaliserbarheten inte var ett fokus för denna studie skulle det ha varit bättre med fler respondenter. Den statistiska signifikansen har även betydelse för om sambandet är säkert, alltså om det faktiskt finns. Därför skulle våra resultat ha påverkats om vårt stickprov var större.

6.3 Vidare forskning

Med tanke på gängkriminalitetens fäste i samhället idag är det ytterst viktigt att forska kring faktorer som kan främja och stjälp samverkan i arbetet kring gängkriminalitet. Det vi fann var att kunskapsläget för detta ämne är begränsat. Det fanns ej forskning på exempelvis om arbetslivserfarenhet påverkar attityder till samverkan med polis vilket skulle vara intressant. Då vi med säkerhet från resultatet i vår studie kan antyda att attityder till samverkan och upplevelser av samverkan påverkar varandra kan vi enbart spekulera att arbetslivserfarenhet påverkar attityder. För att vi med säkerhet skulle kunna antyda att ett sådant samband skulle finnas eller inte skulle vi ha behövt fler respondenter och mer resurser till att utföra samma analyser igen. Om detta utförs skulle det bli enklare att förstå att olika faktorer har inflytande på samverkan mellan socialtjänst och polisen. En välfungerande samverkan i praktiken leder trots allt till att insatser som riktas mot barn och unga i gängkriminalitet blir effektivare och gynnsammare (SOU 2022:67).

Det skulle även vara intressant att forska vidare kring hur makt och prestige mellan olika yrkesgrupper påverkar attityder till och upplevelser av samverkan. Detta var någonting som kändes relevant för samverkan mellan polis och socialtjänst. Kriminalitet är vanligtvis kopplat till polisyret vilket kan bidra till att de uppfattas som dominerande i arbetet kring gängkriminalitet. En intressant forskningsfråga skulle då kunna vara om detta påverkar socialtjänstens attityd gentemot polisens insatser till samverkan med barn och unga i gängkriminalitet. Det skulle även bli aktuellt här att undersöka polisens uppfattning om socialtjänstens insatser till samverkan.

Det är viktigt att förstå vad en välfungerande samverkan gör för arbetet kring barn och unga som involveras i gängkriminalitet. Därmed är det gynnsamt att bli medveten om vad som kan komma att påverka samverkan mellan socialtjänsten och polisen. Vi anser att en kurs om gängkriminalitet skulle vara behövlig i socionomutbildningen på grund av den rådande

ungdomsbrottsligheten. I kursen bör samverkan även stå i fokus och ge kunskap om olika faktorer som kan påverka samarbetet mellan organisationer. Detta kommer förmodligen leda till en ökad medvetenhet om organisationernas verksamheter, roller, problembilder och organisationskulturer. Vi hoppas att vår undersökning kan användas som en påminnelse om hur viktigt det är att stanna upp och reflektera kring sitt arbetssätt, organisationskultur och yrkesroll för att utvecklas på bästa sätt.

Referenslista

Angerbrandt, Erik, Gavanas, Anna, Madsén, Erik & Nilsson, Erik (2021).

Informationsdelning mellan socialtjänst och polis, i brottsförebyggande arbete med barn och unga. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Barmark, Mimmi & Göran Djurfeldt (2020) *Statistisk verktygslåda 0: Att förstå och förändra världen med siffror*. Lund: Studentlitteratur.

Blomqvist, Camilla (2012). *Samarbete med förhinder: om samarbete mellan BUP, socialtjänst, skola och familj*. Diss. Göteborg : Göteborgs universitet, 2012.

Brante, Thomas. (2009). Vad är en profession? Teoretiska ansatser och definitioner. I L. Maria (Red.), *Vetenskap för profession* (s. 15-34). Högskolan i Borås.

Bryman, Alan (2018) *Samhällsvetenskapliga metoder*. Malmö: Liber.

Danermark, Berth (2000). *Samverkan - himmel eller helvete?: en bok om den svåra konsten att samverka*. Stockholm: Gothia

Danermark, Berth & Kullberg, Christian (1999). *Samverkan: välfärdsstatens nya arbetsform*. Lund: Studentlitteratur

Eldén, Sara (2020) *Forskningsetik. Vägval i samhällsvetenskapliga studier*. Lund: Studentlitteratur.

Feltmann, Kristin., Gripenberg, Johanna., Strandberg, Anna. K., Elgán, Tobias. H., Kvillemo, Pia. (2021). Drug dealing and drug use prevention - a qualitative interview study of authorities' 42 perspectives on two open drug scenes in Stockholm. *Substance Abuse Treatment, Prevention, and Policy*, 16(37), 1 – 14. 10.1186/s13011-021-00375-w

Haugstvedt, Håvard and Tuastad, Svein Erik. (2023) “It Gets a Bit Messy”: Norwegian Social Workers’ Perspectives on Collaboration with Police and Security Service on Cases of

Radicalisation and Violent Extremism’, *Terrorism and Political Violence*, 35(3), pp. 677-693–693. doi:10.1080/09546553.2021.1970541.

Hedlund, Anna. (2021). *"Ingen förtjänar att dö": En intervjustudie om hur individer i kriminella miljöer i Malmö ser på skjutvapenvåld och möjligheten att hoppa av*. Sociologiska institutionen, Lunds universitet.

Hjertstedt, M., Hansson, J., & Sundqvist, J. (2020). Sekretess mellan polis och socialtjänst: En rättslig undersökning av sekretessens styrka och utsträckning samt graden av fakultativitet. *Förvaltningsrättslig tidskrift*, (Vol. 4), 613 – 647.

Jönsson, Elin & Nilsson, Erik. (2019). *Skjutningar i Kriminella Miljöer: En intervjustudie*. Brottsförebyggande Rådet.

Leonard, Karen Moustafa and Van Scotter, James.R. (2023) ‘Management Issues in Police and Social Worker Alliances: Using the Lens of Occupational Culture’, *Journal of Behavioral & Applied Management*, 23(1), pp. 42–50. doi:10.21818/001c.73645.

Lindberg, Kajsa (2009). *Samverkan*. 1. uppl. Malmö: Liber.

Polismyndigheten (2023) *Bob - barn och unga i organiserad brottslighet. Redovisning av Polismyndighetens, Socialstyrelsens och Statens institutionsstyrelsens uppdrag att föreslå en samverkansstruktur för arbete med barn och unga i och i närheten av miljöer kopplade till organiserad brottslighet (Ju2023/00972)*. Stockholm: Polismyndigheten.

Rostami, Amir & Leinfelt, Fredrik & Holgersson, Stefan. (2012). An Exploratory Analysis of Swedish Street Gangs: Applying the Maxson and Klein Typology to a Swedish Gang Dataset. *Journal of Contemporary Criminal Justice*. 28. 426-445.

Rostami, Amir (2020) Organiserad brottslighet i Sverige. Tillgänglig:

https://www.youtube.com/watch?v=vsHJxfaH-i4&t=260s&ab_channel=TheInstituteforFuturesStudies%2CStockholm (Hämtad: 2023-10-03)

Shin, Junseob., Paek, Min-So och Kim, Seok. (2022) 'Interprofessional collaboration in hospital-based services for victims of sexual violence in South Korea: participating professionals' different attitudes and their impacts on collaboration', *Journal of Interprofessional Care*, 36(3), pp. 371–379.

Socialstyrelsen (2020) *Barn och unga som begår brott. Handbok för socialtjänsten*. Stockholm: Socialstyrelsen.

SOU 2022:67. *Vägar till ett tryggare samhälle: Kraftsamling för barn och unga*. Delbetänkande av Trygghetsberedningen.

Söderberg, Christina (2016). *Individriktad brottsprevention: om SSPF och viljan att samverka*. Licentiatavhandling Linköping : Linköpings universitet, 2015

UNICEF Sverige. (2018). Barnkonventionen: FN:s konvention om barnets rättigheter.

Westwood, Joanne. L. (2012). Constructing Risk and Avoiding Need: Findings from interviews with Social Workers and Police Officers Involved in Safeguarding Work with Migrant Children. *Child Abuse Review*, 21(5), 313 – 387. <https://doi.org/10.1002/car.2202>

Samtycke till deltagande i examensarbete vid Samhällsvetenskapliga fakulteten

Jag samtycker till att medverka i denna enkät

- Din medverkan i denna enkätundersökning är anonym.
- Det är frivilligt att medverka och du har rätt att avbryta din medverkan när du vill. Du har även rätten att bestämma över hur länge du vill medverka i undersökningen. Om du avbryter din medverkan kommer detta inte ge dig några negativa följder.
- Alla uppgifter som du har gett i denna undersökning kommer att hanteras på ett sätt som gör att det blir omöjligt för utomstående individer att ta del av uppgifterna. Det kommer även vara omöjligt att kunna identifiera vem du är. Dina uppgifter kommer inte användas för beslut eller åtgärder vilket kan komma att påverka dig negativt.
- Alla uppgifter du har gett i denna undersökning kommer endast att användas till forskningens ändamål och inget annat.
- Vi delar inte dina personuppgifter med tredje part.

Lunds universitet, Box 117, 221 00 Lund, med organisationsnummer 202100-3211 är personuppgiftsansvarig. Du hittar Lunds universitets integritetspolicy på www.lu.se/integritet

Du har rätt att få information om de personuppgifter vi behandlar om dig. Du har också rätt att få felaktiga personuppgifter om dig själv rättade. Om du har klagomål på vår behandling av dina personuppgifter kan du kontakta vårt dataskyddsombud via dataskyddsombud@lu.se. Du har även rätt att inkomma till tillsynsmyndigheten (Integritetsskyddsmyndigheten, IMY) om du tycker att vi behandlar dina personuppgifter på ett felaktigt sätt.

Om du klickar i "Jag samtycker" godkänner du dessa villkor och kan fortsätta till enkätundersökningen.

----- -- SIDBRYTNING -- -----

Barn och unga som involveras i gängkriminalitet

Denna enkät är utformad för dig som har erfarenheter av barn och unga som varit eller är involverade i gängkriminalitet.

Vi är två socionomstudenter från Lunds Universitet som skriver en kandidatuppsats om barn och unga som involveras i gängkriminalitet.

Samverkan mellan myndigheter i det brottsförebyggande arbetet kring barn och unga som involveras i gängkriminalitet är viktigt.

Syftet med vår studie är att undersöka socialtjänstens erfarenheter och syn på samverkan mellan polisen i det brottsförebyggande arbetet.

1. Jag är en

- Man
- Kvinna
- Annat

2. Jag har inom mitt yrke arbetat med barn och unga som varit involverade i gängkriminalitet

- Ja
- Nej
- Vet ej

3. Hur många år har du varit yrkesverksam inom socialtjänsten?

- 0-2
- 3-5
- 6-10
- 11-19
- 20+

4. Har du en specialiserad utbildning inom barn och unga och gängkriminalitet (exempelvis interna eller externa utbildningar)?

- Ja
 Nej

Om ja, specificera vilket typ av utbildning samt vad den handlade om (frivilligt)

-- SIDBRYTNING --

Barn och unga som involveras i gängkriminalitet

Din inställning till samverkan

Den första delen av enkäten handlar om din generella inställning till samverkan med polisen gällande barn och unga som är involverade i gängkriminalitet. Besvara påståendena enligt var du själv anser stämmer.

5. Jag anser att det är viktigt att socialtjänsten har en **bra** samverkan med polisen om frågor gällande barn och unga som involveras i gängkriminalitet.

- Instämmer helt
 Instämmer delvis
 Tar inte ställning
 Tar delvis avstånd
 Tar helt avstånd

6. Jag anser att polisen värderar samverkan med socialtjänsten **högt**.

- Instämmer helt
- Instämmer delvis
- Tar inte ställning
- Tar delvis avstånd
- Tar helt avstånd

7. Jag värderar samarbetet med polis i orosanmälningar gällande barn och unga i gängkriminalitet **högt**.

- Instämmer helt
- Instämmer delvis
- Tar inte ställning
- Tar delvis avstånd
- Tar helt avstånd

8. Jag anser att polisen ska **prioritera** samverkan med socialtjänsten **mer** i arbetet gällande barn och unga som involveras i gängkriminalitet.

- Instämmer helt
- Instämmer delvis
- Tar inte ställning
- Tar delvis avstånd
- Tar helt avstånd

9. Jag anser att polisen har ett **tillräckligt stort** barnperspektiv i sitt arbete.

- Instämmer helt
- Instämmer delvis
- Tar inte ställning
- Tar delvis avstånd
- Tar helt avstånd

10. Jag anser att det finns en **tillit** mellan polisen och min organisation.

- Instämmer helt
- Instämmer delvis
- Tar inte ställning
- Tar delvis avstånd
- Tar helt avstånd

Barn och unga som involveras i gängkriminalitet

Dina erfarenheter av samverkan

Detta är den sista delen av enkäten som handlar om dina erfarenheter av samverkan med polisen gällande barn och unga som involveras i gängkriminalitet. Här ska du besvara frågorna utifrån dina egna erfarenheter.

11. Hur **nöjd** är du med samverkan tillsammans med polisen i arbetet kring barn och unga som involveras i gängkriminalitet?

- Mycket nöjd
- Nöjd
- Varken nöjd eller missnöjd
- Missnöjd
- Mycket missnöjd

12. I vilken **grad** upplever du att polisen prioriterar samverkan med din organisation?

- I mycket hög grad
- I hög grad
- Delvis
- I liten grad
- I mycket liten grad

13. Hur upplever du att samverkan med polisen har fungerat?

- Mycket bra
- Bra
- Varken bra eller dåligt
- Dåligt
- Mycket dåligt

14. Upplever du att polisen skickar in **tillräckligt** med orosanmälningar när det kommer till barn och unga som är eller är på väg att bli involverade gängkriminalitet?

- Ja
- Nej
- Vet inte

15. I vilken grad upplever du att polisen erbjuder kunskap om barn och unga i gängkriminalitet till din organisation?

- I hög grad
- I någon grad
- I låg grad
- I ingen grad alls

16. I vilken grad upplever du att polisen har kunskap om min organisations roll och ansvar i arbetet kring barn och unga som involveras i gängkriminalitet?

- I hög grad
- I någon grad
- I låg grad
- I ingen grad alls

17. I vilken grad upplever du att du har tillräckligt med kunskap om polisen och deras roll och ansvar i arbetet kring barn och unga som involveras i gängkriminalitet?

- I hög grad
- I någon grad
- I låg grad
- I ingen grad alls

18. Enligt dina erfarenheter, vad har utgjort det **största** hindret till samverkan med polisen i arbetet med barn och unga som involveras i gängkriminalitet? (Kryssa bara i ett alternativ)

- Sekretessen
- Olik problembild
- Resursbrist
- Negativa attityder till samverkan
- Okunskap varandras verksamheter
- Prioriteten
- Lagar och regler

19. Vad är din övergripande upplevelse av samverkan med polis angående barn och unga som är involverade i gängkriminalitet?

- Mycket bra
- Bra
- Varken bra eller dåligt
- Dåligt
- Mycket dåligt